

Hagvísar Seðlabanka Íslands

Yfirlit um þróun efnahagsmála

Seðlabanki Íslands
Mars 2009

Yfirlit efnahagsmála

Yfirlit efnahagsmála

Í mars lækkaði **vísitala neysluverðs** um 0,6% frá fyrri mánuði. Árshækkun vísitölunnar mælist því 15,2% en síðustu þrjú mánuði nemur árstíðarleiðrétt hækkun hennar 4,9% á ársgrundvelli. Vísitalan hefur ekki lækkað milli mánaða í tvö ár eða síðan virðisaukaskattur á matvöru og ýmsa þjónustu var lækkaður í mars 2007 og nam lækkun vísitölunnar þá 0,34%. Vísitala neysluverðs hefur jafnframt ekki lækkað jafn mikið sl. tvo áratugi. Í mars hafði mest áhrif 5,1% lækkun á kostnaði vegna eigin húsnæðis (áhrif á vísitöluna -0,76%). Verð á bensíni og olíu lækkaði um 3,1% (áhrif -0,13%) og verð á mat- og drykkjarvöru um 0,9% (áhrif -0,12%). Verð á fötum og skóm hækkaði hins vegar um 5,5% vegna útsöluloka (áhrif 0,26%). **Vísitala neysluverðs án húsnæðis** hækkaði um 0,16% frá því í febrúar og hafði hækkað um 19,4% sl. tólf mánuði. Tólf mánaða **undirliggjandi verðbólga**, þ.e. án áhrifa sveiflukendra þátta, verðlags opinberrar þjónustu og raunvaxta, var 16,1%.

Vísbendingar um eftirspurn fyrstu tvo mánuði ársins benda flestar til meiri samdráttar einkaneyslu en á fjórðungnum á undan. **Greiðslukortavelta** einstaklinga innanlands dróst saman um rúmlega fjórðung að raunvirði en hafði dregist saman um rúman fimmtung á síðasta fjórðungi ársins 2008. Meiri samdráttur skýrist af auknum samdrætti **kreditkortaveltu** (29%) en samdráttur **debetkortaveltu** var svipaður og á fjórðungnum á undan (21%). Samdráttur **dagvöruveltu** milli ára var töluvert meiri í janúar og febrúar (10%) en á fjórðungnum á undan (7%). **Greiðslukortavelta útlendinga** hér á landi jókst hins vegar um 60% milli ára í febrúar. **Sementsala án stóriðju** dróst saman um rúm 60% milli ára fyrstu tvo mánuði ársins en hafði dregist saman um 50% á síðasta fjórðungi ársins 2008.

Ársaukning **virðisaukaskattsskyldrar veltu** dróst saman um fimmtung að raungildi síðustu tvo mánuði ársins 2008 frá tímabili jafnlengdar þar á undan. Samdráttur innanlandsgreinanna nam 5½% á síðasta fimmtungi ársins.

Samdráttur **landsframleiðslu** milli ára var svipaður á fjórða fjórðungi síðasta árs og á fjórðungnum á undan, nam 1,5%. Jákvætt framlag utanríkisviðskipta til hagvaxtar skilaði hagvexti (0,3%) árið 2008 þrátt fyrir 9% samdrátt **þjóðarútgjalda**. Samdráttur **einkaneyslu** jókst eftir því sem leið á árið og nam tæplega fjórðungi á síðasta fjórðungi þess, en um 7,7% á árinu öllu. Verður að leita allt aftur til ársins 1975 til að finna jafn mikinn samdrátt einkaneyslu. Ársaukning **samneyslu** nam 3,6%. **Fjárfesting** dróst saman um rúmlega fjórðung milli ára á síðasta fjórðungi ársins. **Fjárfesting hins opinbera** jókst um 1,6% á árinu 2008 þrátt fyrir verulegan viðsnúning á síðasta fjórðungi ársins þegar 9% samdráttur varð. Samdráttur **íbúðafjárfestingar** jókst eftir því sem leið á árið og nam tæplega 40% á síðasta fjórðungi ársins. **Vöru- og þjónustujöfnuður** snerist í afgang sem nam um 8% af landsframleiðslu á síðasta fjórðungi ársins. Útflutningur jókst um rúmlega 7% milli ára árið 2008 en innflutningur dróst saman um 18%. Þó vöru- og þjónustujöfnuður væri jákvæður á síðasta fjórðungi ársins nam **viðskiptahalli** um 50% af landsframleiðslu vegna verulegs halla á þáttatekjujöfnuði. Jókst viðskiptahallinn úr því að vera rúmlega 16% af landsframleiðslu árið 2007 í rúmlega 35% af landsframleiðslu árið 2008. Samdráttur **þjóðartekna** var gríðarlegur, nam tæplega 29% milli ára, enda útgjöld þjóðarinnar vegna launa og eigna til útlanda um 460 ma.kr. meiri en tekjur af sömu liðum frá útlöndum. **Launahlutfallið** lækkaði í 65% eftir að hafa verið í sögulegu hámarki árin 2006 og 2007, 71%.

Lítill afgangur var á **vöruviðskiptum** við útlönd í janúar eða um ½ ma.kr. en 24 ma.kr. afgangur hafði verið í desember. Bráðabirgðatölur Hagstofu Íslands benda til þess að 6 ma.kr. afgangur hafi verið í febrúar.

Verð á sjávarafurðum lækkaði nokkuð milli mánaða í janúar eða um rúmlega 4%. Mest lækkun varð í dýrari afurðarflokkum, ferskum þorski og saltfiski, um 14%. Samkvæmt upplýsingum frá söluaðilum lækkaði verð enn frekar í febrúar og mars.

Fyrstu þrjú vikur mars var **álverð** 5% hærra en að meðaltali í febrúar og **olíuverð** á alþjóðamarkaði einnig 5% hærra.

Skráð **atvinnuleysi** jókst um 1,6 prósentur milli mánaða í febrúar og var 8,2%. Atvinnuleysi að teknu tilliti til árstíðar jókst heldur meira eða í 6,7%. Atvinnuleysi hefur ekki áður mælst jafn mikið. Áður hafði atvinnuleysi mælst mest í janúar 1994, 7,5%. **Launavísitala** fyrir vinnumarkaðinn í heild stóð í stað milli mánaða í febrúar og nam árshækkun vísitölunnar 6,7%. **Kaupmáttur** dróst því saman um 9,3% milli ára. **Launavísitala fyrir almenna** vinnumarkaðinn lækkaði um ½% milli fjórðunga á síðasta fjórðungi ársins. Laun lækkuðu mismikið eftir atvinnugreinum, mest lækkuðu laun í fjármála- og tryggingastarfsemi, um 3%.

Ríkissjóður skilaði 16 ma.kr. afgangi í janúar. Útgjöld jukust um 4% að raungildi milli ára en tekjur voru 18% lægri að raunvirði. Mestu munaði um minni tekjur af neyslusköttum (-35%).

Halli á rekstri **hins opinbera** nam 17 ma.kr. á síðasta ári samkvæmt áætlun Hagstofu Íslands. Töluverður afgangur var á fyrsta fjórðungi ársins og jöfnuður á öðrum fjórðungi en um 33 ma.kr. halli á seinni hluta ársins ef horft er framhjá 192 ma.kr. útgjöldum ríkissjóðs vegna bankahrunsins. Áætlað er að halli á regluglegum rekstri ríkissjóðs hafi verið 17 ma.kr. á árinu en halli sveitarfélaga 9 ma.kr.

Staðgreiðsluverð íbúðarhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu lækkaði í febrúar um rúma prósentu frá fyrri mánuði að teknu tilliti til árstíðar. **Raunverð** íbúðarhúsnæðis lækkaði því um tæpan fimmtung milli ára í febrúar en nafnverð lækkaði um rúm 5%. Í febrúar var rúmlega 85% færri **kaupsamningum** þinglýst á fasteignamarkaði á höfuðborgarsvæðinu en í júnímánuði árið 2007 þegar fjöldi þeirra náði sögulegu hámarki.

Hinn 19. mars tilkynnti peningastefnunefnd Seðlabankans að hún hefði ákveðið að lækka **stýrivexti** um 1 prósentu í 17%. Raunstýrivextir miðað við liðna verðbólgu hækkuðu um 1,1 prósentu milli mánaða í mars og eru nú 2,9%. Fyrstu þrjár vikur janúarmánaðar var **ávöxtunarkrafa verðtryggðra íbúðabréfa** að meðaltali 0,2-0,8 prósentum hærrí en í febrúarmánuði og hækkaðiávöxtunarkrafa stystu bréfanna mest. Á sama tíma var **ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisskuldabréfa** nánast óbreytt. **Vísitala meðalgengis** miðað við víða vöruviðskiptavog var að meðaltali tæplega 1% lægri fyrstu þrjár vikur marsmánaðar en í febrúar. Fyrstu þrjár vikur í mars var **velta á gjaldeyrismarkaði** að meðaltali rúmlega 75 m.kr. minni en í febrúar eða 121 m.kr. **Velta á millibankamarkaði** með krónur dróst saman um 1,4 ma.kr. og var 410 m.kr. að meðaltali. **Velta á skuldabréfamarkaði** var aftur á móti svipuð milli mánaða.

Landsframleiðsla dróst saman hjá flestum **viðskiptalöndum Íslands** á síðasta fjórðungi ársins 2008. Landsframleiðsla í Bretlandi dróst saman um 1,9% milli ára á fjórðungnum, í Bandaríkjunum nam samdrátturinn 0,8% og 1,3% á Evrusvæðinu. Noregur var eina Norðurlandið þar sem hagvöxtur varð á fjórðungnum en landsframleiðsla dróst saman um 4,9% milli ára í Svíþjóð, um 3,9% í Danmörku, um 2,4% í Finnlandi og 1,5% á Íslandi. Lág **verðbólga** er vaxandi vandamál í heiminum og á Írlandi mældist 1,7% verðhjöðnun í janúar og í Japan engin verðbólga. Þó nokkrir seðlabankar hafa lækkað **stýrivexti** sína frá síðustu útgáfu Hagvísu. Annan mánuðinn í röð lækkaði Seðlabanki Chile stýrivexti sína um 2,5 prósentur og standa þeir nú í 2,25. Seðlabankar Bretlands, Evrópu, Kanada, Noregs og Nýja-Sjálands lækkuðu allir stýrivexti sína um 0,5 prósentur. Seðlabanki Danmerkur fylgdi stýrivaxtalækkun Seðlabanka Evrópu eftir með 0,75 prósentu lækkun. Stýrivextir lækkuðu einnig í hávaxtalöndum. Seðlabanki Brasilíu lækkaði stýrivexti sína um 1,5 prósentur í 11,25%, Seðlabanki Tyrklands lækkaði sína vexti um eina prósentu og eru þeir nú 10,5%. Seðlabanki Suður-Afríku lækkaði einnig stýrivexti sína um eina prósentu í 9,5%.

Í Hagvísu er notast við talnagögn sem tiltæk voru 25. mars 2009.

Yfirlitstafla Hagvísu

	Nýjasta tímabil	Nýjasta gildi	Breyting (%)			Áhrif á 12 mán.	
			frá fyrri mánuði	yfir 6 mánuði ²	yfir 12 mánuði	VNV sl. 12 mán (%)	br. fyrir ári (%)
I Verðlagsþróun og verðbólguvæntingar¹							
Vísitala neysluverðs (VNV) (maí 1988=100)	mars '09	334,5	-0,6	12,4	15,2	.	8,7
Kjarnavísitala 1 (VNV án búvöru, grænmetis, ávaxta og bensíns).....	mars '09	189,1	-0,5	14,1	15,3	13,6	8,0
Kjarnavísitala 2 (kjarnavísitala 1 án opinberrar þjónustu)	mars '09	191,9	-0,5	14,9	16,2	13,3	8,2
Innlendar vörur án búvöru og grænmetis	mars '09	169,5	-0,5	20,3	20,7	1,5	6,4
Búvörur og grænmeti	mars '09	161,7	-0,5	18,6	21,7	1,2	5,1
Innfluttar vörur án áfengis og tóbaks	mars '09	155,7	0,4	22,1	25,3	8,2	7,7
- mat- og drykkjarvörur.....	mars '09	192,7	-1,3	51,0	50,6	1,3	7,4
- nýr bíll og varahlutir.....	mars '09	169,4	0,4	14,0	21,4	1,8	7,5
- bensín.....	mars '09	191,0	-3,1	-27,7	-1,6	-0,1	28,6
- innfluttar vörur aðrar	mars '09	133,8	1,5	38,7	30,9	5,2	2,2
Húsnæði.....	mars '09	303,1	-3,1	-4,6	2,9	0,7	15,9
Opinber þjónusta	mars '09	165,4	-0,1	4,4	4,7	0,3	4,6
Önnur þjónusta.....	mars '09	187,5	0,3	12,0	13,0	2,7	6,1
Dagvara.....	mars '09	171,9	-0,6	28,7	30,1	4,4	6,3
Innflutningsgengisvísitala (31. des. 1994=100).....	27. febrúar '09	160,7	-3,1	40,7	47,8	.	6,6

	Nýjasta tímabil	Vænt verðbólga Nýjast eftir 12 mán.	Breyt. frá síðustu könnun	Vænt 12 m. verðbólga fyrir ári	Vænt verðbólga eftir 24 mán.	Hugmynd um verðb. sl. 12 mán.
Verðbólguvæntingar fyrirtækja	desember '08	15,0	8,0	4,0	.	.
Verðbólguvæntingar almennings	október '08	14,0	2,0	4,5	7,0	14,0

1. Grunntímabil vísitalna: Vísitala neysluverðs: maí 1988; aðrar verðvísitölur undirflokkna: mars 1997=100. 2. Umreiknað til ársraða.

	Nýjasta tímabil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá		Frá ársbyrjun	
				næsta tíma-bili á undan	fyrri ári	Gildi	Breyt. frá f. ári (%)
II Framleiðsla og eftirspurn							
Landsframleiðsla (ma.kr.).....	4. ársfj. '08	399,3	334,7	-1,8	-1,5	1.465,1	0,3
Þjóðarútgjöld (ma.kr.).....	4. ársfj. '08	367,1	368,6	-13,4	-18,8	1.507,6	-9,3
Einkaneysla (ma.kr.).....	4. ársfj. '08	185,5	202,2	-11,6	-23,8	793,8	-7,7
Samneysla (ma.kr.).....	4. ársfj. '08	96,4	80,7	2,3	3,6	360,0	2,8
Fjármunamyndun (ma.kr.).....	4. ársfj. '08	90,9	85,7	-18,5	-24,8	350,4	-21,8
Útflutningur vöru og þjónustu (ma.kr.).....	4. ársfj. '08	194,8	128,2	-7,0	-9,2	655,1	7,1
Innflutningur vöru og þjónustu (ma.kr.).....	4. ársfj. '08	-162,6	-162,1	-36,5	-47,1	-697,6	-18,0
Velta innanlandsgr. skv. virðisaukask.skýrslum (ma.kr.) ¹	nóv.-des. '08	294,7	298,3	-7,0	-5,6	1.752,1	0,3
Dagvöruvelta (nóv. 2001=100)	febrúar '09	110,7	128,4	-5,2	-13,8	113,8	-10,3
Greiðslukortavelta (ma.kr.) ¹	febrúar '09	50,1	57,8	-5,7	-29,7	103,9	-29,2
Velta skráðra fyrirtækja (ma.kr.).....	4. ársfj. '08	331,0	198,1	.	67,1	331,0	67,1
Sementssala (þús. tonn).....	febrúar '09	7,2	20,0	7,9	-64,1	13,9	-62,2
Nýskráning bifreiða (stk.).....	febrúar '09	137	1.551	-41,7	-91,2	372	-89,8

Skýring: Allar breytingar fjárhæða á milli tímabila eru raunbreytingar. 1. Breytingar eru reiknaðar út frá árstíðarleiðréttum tölum.

	Nýjasta tímabil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá		Frá ársbyrjun	
				næsta tíma-bili á undan	fyrri ári	Gildi	Breyt. frá f. ári (%)
III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði							
Verðlag sjávarafurða í erlendum gjaldmiðli (jan. 1999 = 100)	janúar '09	115,1	120,4	-4,2	-4,3	115,1	-4,3
Verðlag áls á heimsmarkaði (\$/tonn).....	mars '09	1.401	3.005	5,3	-53,4	1.381	-49,6
Verð olíu á heimsmarkaði (\$/fat).....	mars '09	50,0	103,4	16,3	-51,7	46,0	-52,5
Botnfiskafli (þús. tonn)	febrúar '09	73,2	42,0	84,4	74,3	112,9	63,4
Uppsjávaraffli (þús. tonn)	febrúar '09	26,3	43,2	-15,2	-39,0	57,4	-35,8
Vöruútflutningur (án skipa og flugvéla, ma.kr.) ¹	janúar '09	33,2	24,2	-37,8	-19,7	33,2	-19,7
- sjávarafurðir (ma.kr.) ¹	janúar '09	13,3	10,3	-35,4	-24,4	13,3	-24,4
- ál (ma.kr.) ¹	janúar '09	11,9	7,5	-41,3	-6,8	11,9	-6,8
- aðrar iðnaðarvörur (ma.kr.) ¹	janúar '09	5,6	4,7	-34,0	-30,6	5,6	-30,6
Vöruinnflutningur (án skipa og flugvéla, ma.kr.) ¹	janúar '09	33,2	33,3	12,8	-41,8	33,2	-41,8
Vöruskiptajöfnuður (án skipa og flugvéla, ma.kr.) ¹	janúar '09	0,0	-9,1	.	.	0,0	.
Útflutningur þjónustu (ma.kr.) ¹	4. ársfj. '08	49,6	32,3	-35,6	-16,7	183,0	-7,3
Innflutningur þjónustu (ma.kr.) ¹	4. ársfj. '08	54,0	50,1	-32,5	-41,5	212,4	-18,3
Raungengi m.v. verðlag (2000=100)	4. ársfj. '08	68,3	109,8	-20,4	-37,8	85,5	-20,6

1. Breytingar á vöru- og þjónustuviðskiptum við útlönd eru á föstu gengi.

IV Vinnumarkaður og tekjur

	Nýjasta tímabil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting frá ¹		Frá ársbyrjun ²	
				næsta tíma-bili á undan	fyrri ári	Gildi	Breyt. frá f. ári (%)
Fjöldi atvinnulausra.....	febrúar '09	13.276	1.631	2.820	11.645	11.866	647,2
Hlutfall atvinnulausra, árstíðarleidd (af mannafla).....	febrúar '09	6,7	0,8	1,3	5,9	6,1	5,2
Atvinnuleysi skv. vinnumarkaðskönnun (af mannafla).....	4. ársfj. '08	4,0	2,5	1,5	1,5	3,0	0,3
Laus störf á vinnumiðlunum	febrúar '09	423	260	41,5	62,7	361	62,6
Útgáfa atvinnuleyfa alls.....	febrúar '09	88	260	-27,3	-66,2	209	-51,5
Ný tímab. leyfi á nýjum vinnustað og framlengd tímab. leyfi.....	febrúar '09	35	626	-22,2	-94,4	80	-92,1
Launavísitala (des. 1988=100).....	febrúar '09	355,7	333,5	0,0	6,7	355,7	7,1
Kaupmáttur launa m.v. launavísitölu (1990=100).....	febrúar '09	132,0	145,5	-0,5	-9,3	132,4	-9,3

1. Breytingar á fjölda atvinnulausra sýna fjölgun/fækkun; breytingar á hlutfalli atvinnulausra sýna hækkun/lækkun (einingin prósent); allar breytingar vísitalna og breytingar á útgáfu atvinnuleyfa og fjölda lausra starfa eru hlutfallslegar (%). 2. Meðal mánaðarlegur fjöldi atvinnulausra og lausra starfa það sem af er árinu, meðaltal atvinnuleysis hlutfalls er uppsafnaður fjöldi atvinnuleyfa. Breytingar á hlutfalli atvinnulausra sýna hækkun/lækkun (einingin prósent); allar aðrar breytingar eru hlutfallslegar (%).

V Opinber fjármál

	Nýjasta tímabil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Raunbreyting í % frá		Frá ársbyrjun	
				næsta tíma-bili á undan	fyrri ári	Gildi	Raunbr. frá f. ári (%)
Tekjuafgangur ríkissjóðs (ma.kr.).....	janúar '09	-49,2	14,1	.	.	16,2	.
Tekjuafgangur ríkissjóðs, hlutfall af tekjum (%).....	janúar '09	-117,5	29,7	.	.	29,4	.
Hrein lánsfjárförf (ma.kr.).....	janúar '09	-102,5	10,5	.	.	16,0	.
Hrein lánsfjárförf (af tekjum).....	janúar '09	-244,9	22,1	.	.	29,0	.
Tekjur ríkissjóðs (ma.kr.).....	janúar '09	41,9	47,4	9,5	-24,9	55,1	-17,9
- án eignasölu og óreglulegra tekna (ma.kr.).....	janúar '09	41,9	47,4	9,5	-24,9	55,1	-17,9
- af virðisaukaskatti (ma.kr.).....	janúar '09	9,5	12,0	-7,4	-32,7	9,6	-35,7
- af staðgreiddum tekjuskatti & tryggingargj. (ma.kr.).....	janúar '09	11,6	11,3	2,4	-13,1	12,1	-11,5
- af innflutningi (ma.kr.).....	janúar '09	3,3	4,7	-8,3	-39,7	3,8	-40,6
Útgjöld ríkissjóðs (ma.kr.).....	janúar '09	91,1	33,3	0,0	131,4	38,9	3,9
- leiðrétt fyrir óreglulegum gjöldum (ma.kr.).....	janúar '09	43,0	33,3	0,0	9,8	38,9	3,9

Skýring: Fyrstu fjórir dálkarnir vísa til 4ra mánaða meðaltala, hinir tveir til heildartalna frá byrjun árs.

VI Eignamarkaðir

	Nýjasta tímabil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá		Frá ársbyrjun	
				næsta tíma-bili á undan	fyrri ári	Meðal-tal	Breyt. frá f. ári (%)
Úrvalsvisitala, mánaðarmeðaltal (des. 1997=1.000).....	febrúar '09	311,5	5.078,4	-6,2	-93,9	321,8	-93,9
Velta, mánaðarleg (ma.kr.).....	febrúar '09	6,1	135,6	102,9	-95,5	9,0	-97,3
Verð íbúða í fjölbýli á höfuðb.svæði (jan. 1994=100).....	febrúar '09	327,2	346,4	-0,1	-5,5	327,4	-5,3
Raunverð íbúða alls á höfuðb.svæði (jan. 1994=100).....	febrúar '09	168,8	209,5	-1,1	-19,4	169,8	-19,9
Aflahlutdeild (kr./kg.).....	mars '09	1.600	3.800	-11,1	-57,9	1.800	-52,4

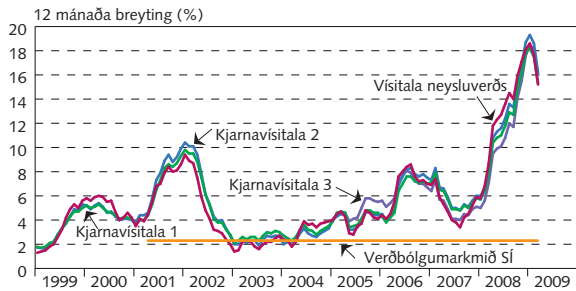
VII Fjármálamarkaðir

	Nýjasta tímabil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá		Frá ársbyrjun	
				næsta tíma-bili á undan	fyrri ári	Meðal-tal	Breyt. frá f. ári (%)
Útlán innlánsstofnana til innlendra aðila (ma.kr.).....	september '08	4.827,4	2.893,6	17,1	66,8	.	.
að frádregnum áætl. gengis- og vísitöluáhrifum (vísitala).....	september '08	580,3	478,0	5,8	27,5	.	.
að raungildi (jan. 2002=100).....	september '08	422,9	335,4	1,4	26,1	.	.
Útlán lánakerfisins (ma.kr.).....	september '08	7.705,1	5.208,1	14,9	47,9	.	.
M3 (ma.kr.).....	september '08	1.230,3	786,2	7,4	56,5	.	.
Stýrivextir Seðlabankans (%).....	20. mars '09	17,00	13,75	-1,0	3,3	17,00	3,25
Peningamarkaðsvextir, 3ja mán (%) ¹	20. mars '09	18,0	13,8	-0,4	4,2	15,8	1,8
Peningamarkaðsvextir, 12 mán (%) ¹	20. mars '09	15,1	13,4	-0,6	1,7	16,4	2,5
Ávöxtunarkrafa ríkisbréfa (RIKB 100317) (%) ¹	20. mars '09	10,0	12,2	0,1	-2,2	12,4	0,3
Ávöxtunarkrafa ríkisbréfa (RIKB 130517) (%) ¹	20. mars '09	8,4	10,2	-0,8	-1,7	10,3	0,2
Ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (HFF 150224) (%) ¹	20. mars '09	5,6	4,9	0,8	0,7	4,7	-1,0
Ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (HFF 150234) (%) ¹	20. mars '09	5,0	4,5	0,4	0,4	4,5	-0,6
Ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (HFF 150244) (%) ¹	20. mars '09	4,7	4,4	0,3	0,2	4,3	-0,5
Meðalvextir óverðtryggðra útlána banka og sparisj. (%) ¹	20. mars '09	23,4	19,5	0,1	3,8	22,9	3,4
Meðalvextir verðtryggðra útlána banka og sparisj. (%) ¹	20. mars '09	10,3	10,0	0,0	0,3	10,3	0,4
Gengisvísitala krónunnar (31. des. 1991=100).....	20. mars '09	189,0	136,0	-5,9	53,0	207,7	82,1

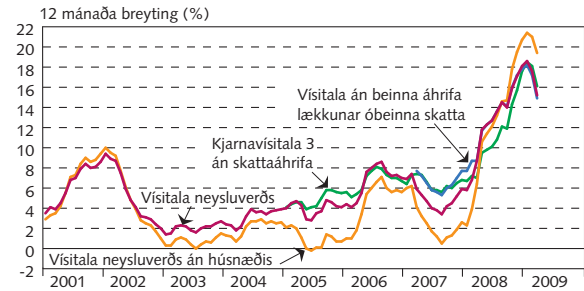
1. Allar tölur nema í tveimur öftustu dálkum miðast við 4 vikna meðaltöl, til þess dags sem tilgreindur er.

I Verðlagsþróun og verðbólguvæntingar

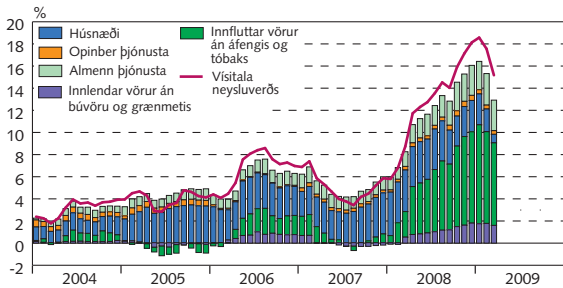
I-1 Verðbólga
Heildarvísitala og mælikvarðar á undirliggjandi verðbólgu

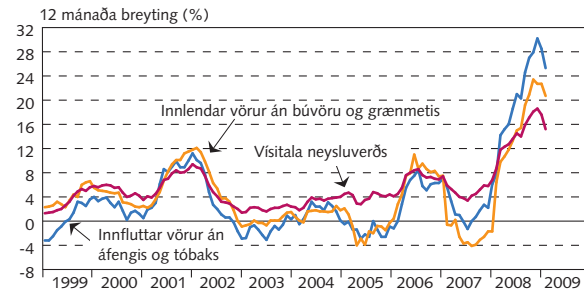
I-2 Verðbólga
Ýmsir mælikvarðar

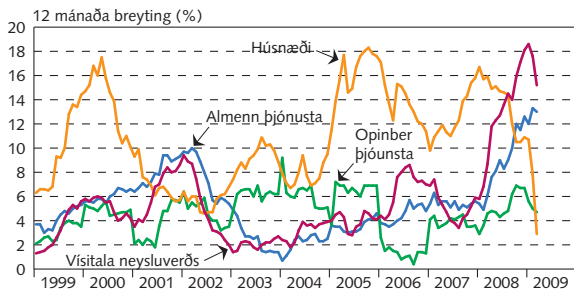
I-3 Undirliðir verðbólgu
Áhrif á þróun vísitölu neysluverðs sl. 12 mánuði

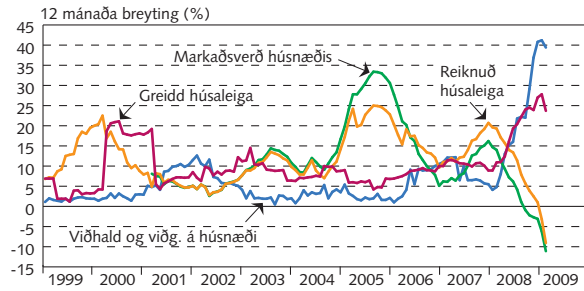
I-4 Verðlagsþróun
Vörur

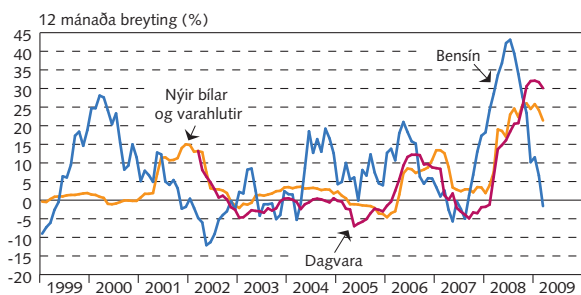
I-5 Verðlagsþróun
Húsnæði og þjónusta

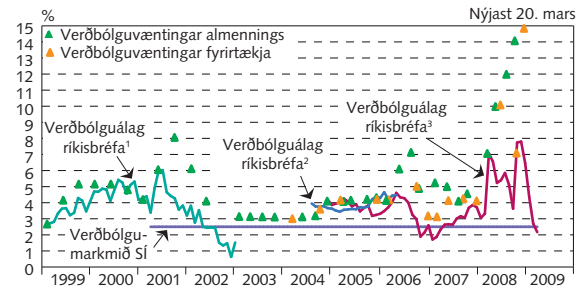
I-6 Verðlagsþróun
Húsnæði

I-7 Verðlagsþróun
Ýmsir undirliðir

I-8 Verðbólguvæntingar
Verðbólguálag í lok mánaðar og verðbólguvæntingar skv. könnunum

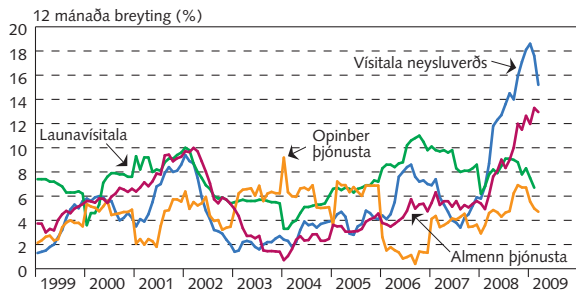

1. Verðbólguálag reiknað út frá ávöxtunarkröfu RIKB 03 1010 og RIKS 03 0210.
2. Verðbólguálag reiknað út frá ávöxtunarkröfu RIKB 13 0517 og RIKS 15 1001.
3. Verðbólguálag reiknað út frá ávöxtunarkröfu RIKB 13 0517 og HFF150914.

I Verðlagsþróun og verðbólguvæntingar

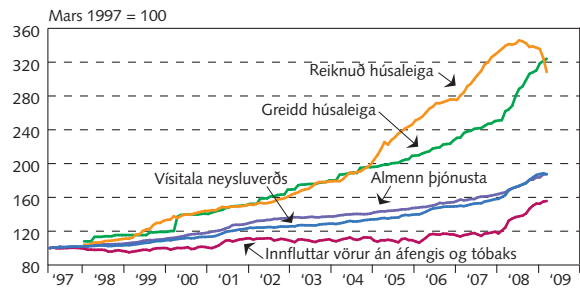
I-9

Verðlags- og launaþróun
Laun, verðbólga og þjónusta

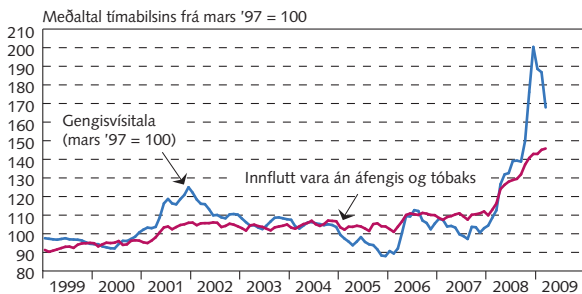
I-10

Verðlagsþróun
Vörur, húsnæði og þjónusta

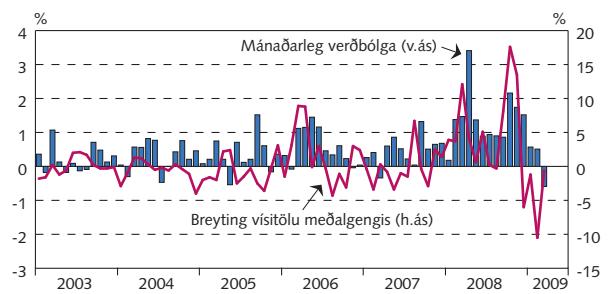
I-11

Innflutningsverðlag og gengisþróun
Vöruskiptavegin innflutningsgengisvísitala og verð innfl. vöru í VNV

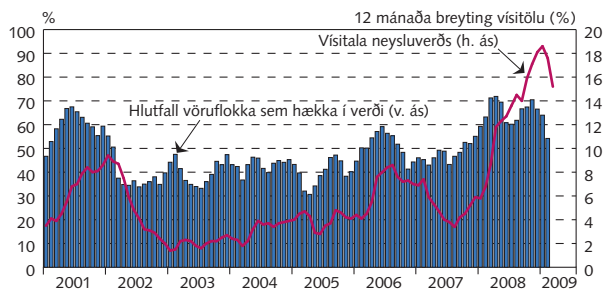
I-12

Verðlags- og gengisþróun
Mánaðarleg þróun vísitölu neysluverðs og gengisvísitölu

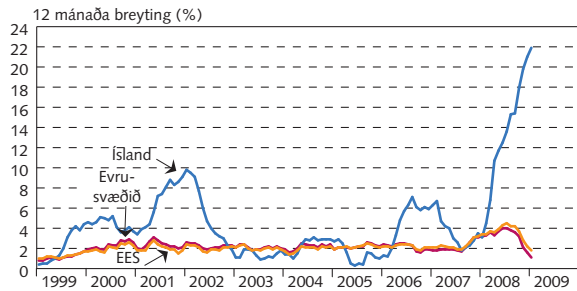
I-13

Dreifing verðhækkana vísitölu neysluverðs

I-14

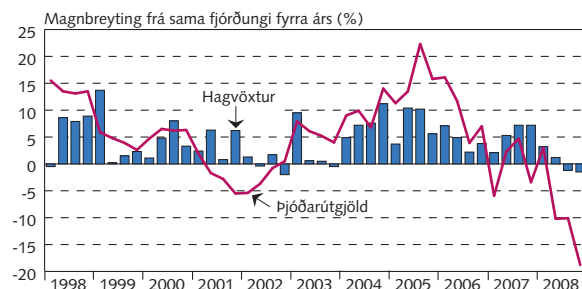
Verðbólga á Íslandi og í Evrópu
Samræmd vísitala neysluverðs

II Framleiðsla og eftirspurn

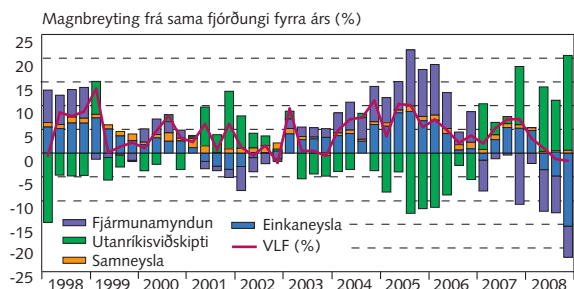
II-1

Hagvöxtur og þjóðarútgjöld
Ársfjórðungslegar tölur

II-2

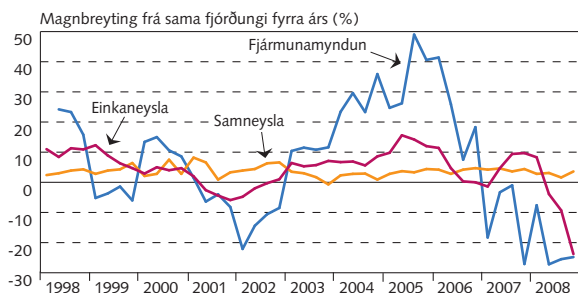
Landsframleiðsla
Framlag einstakra liða til hagvaxtar

II Framleiðsla og eftirspurn

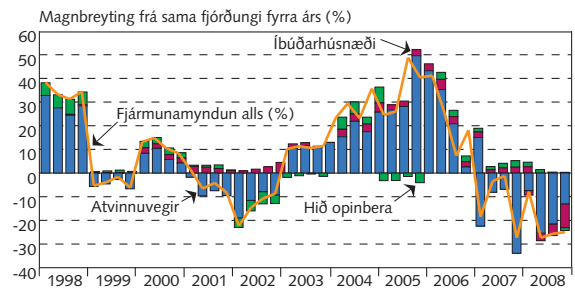
II-3

Einkaneysla og fjármunamyndun
Ársfjórðungslegar tölur

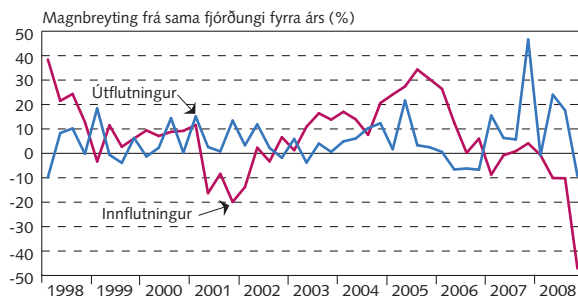
II-4

Fjármunamyndun
Framlag einstakra liða til fjármunamyndunar

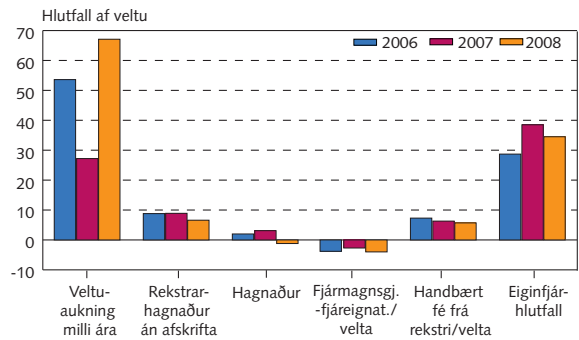
II-5

Utanríkisviðskipti
Ársfjórðungslegar tölur

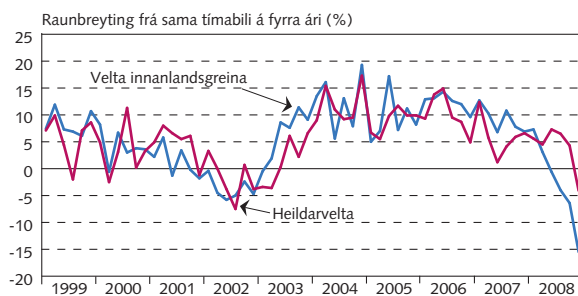
II-6

Velta og afkoma skráðra atvinnufyrirtækja
2006-2008

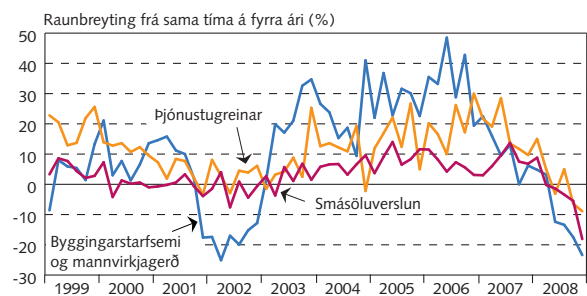
II-7

Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum
Árstíðarleiðréttar tölur

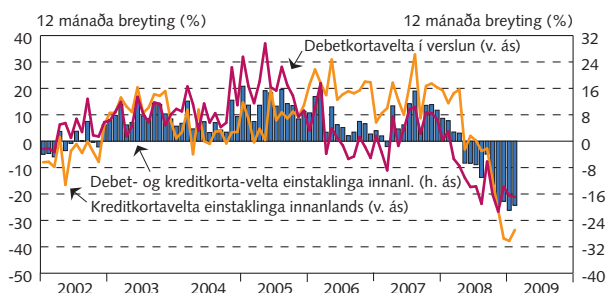
II-8

Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum
Nokkrir undirflokkar

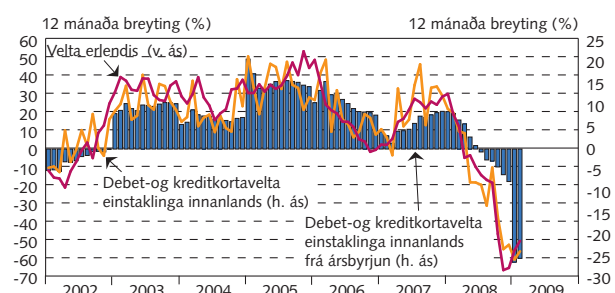
II-9

Greiðslukortavelta
Velta debet- og kreditkorta, staðvirt
með VNV án húsnæðis og gengisvísitölu

II-10

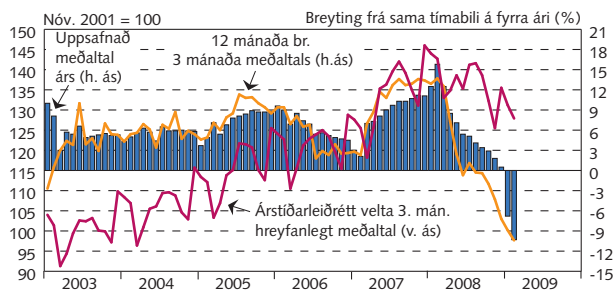
Greiðslukortavelta
Velta debet- og kreditkorta, staðvirt
með VNV án húsnæðis og gengisvísitölu

II Framleiðsla og eftirspurn

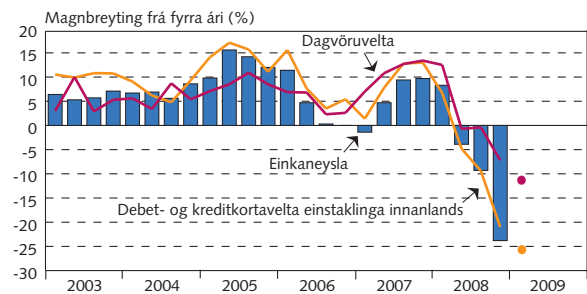
II-11

Dagvöruvelta
Raunvirt með verðvísitölu dagvöru

II-12

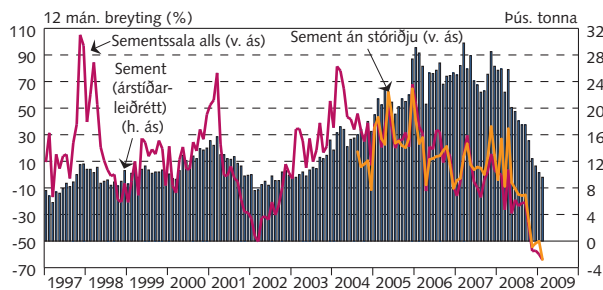
Einkaneysla, dagvöruvelta og greiðslukortavelta
Ársfjórðungslegar tölur¹

1. Punktur sýna 12 mánaða breytingu meðaltals síðustu tveggja mánaða.

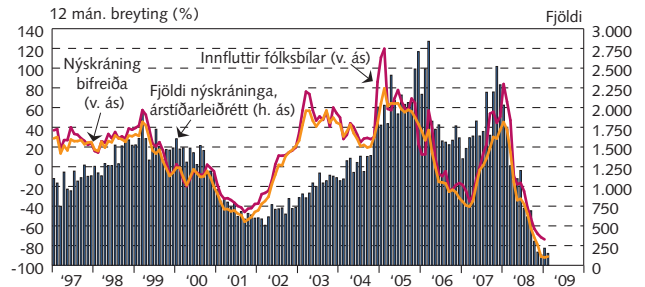
II-13

Sementssala
Mánaðarlegar tölur, 3 mánaða hreyfanlegt meðaltal

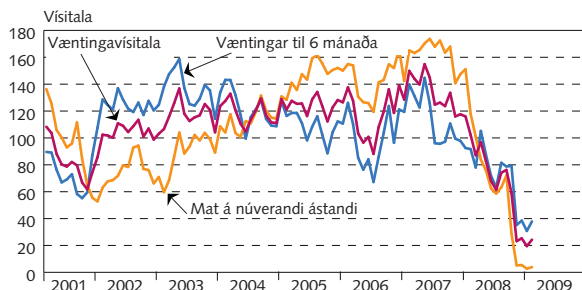
II-14

Innflutningur og nýskráningar bifreiða
Mánaðarlegar tölur, 3 mánaða hreyfanlegt meðaltal

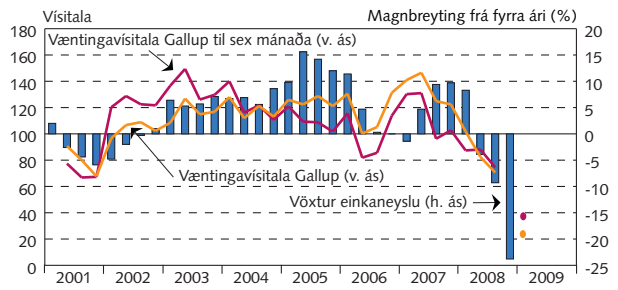
II-15

Væntingavísitölur Gallup
Mat á núverandi ástandi og væntingar til 6 mánaða

II-16

Einkaneysla og væntingavísitala Gallup
Ársfjórðungslegar tölur¹

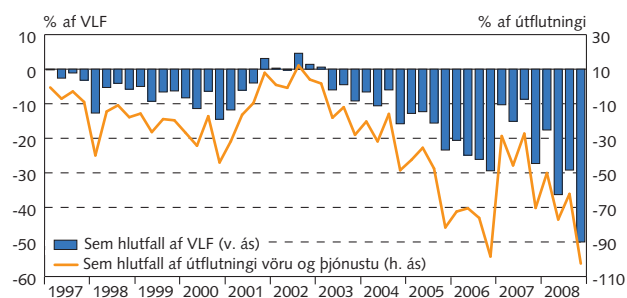

1. Punktur sýna 12 mánaða breytingu meðaltals janúar og febrúar.

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

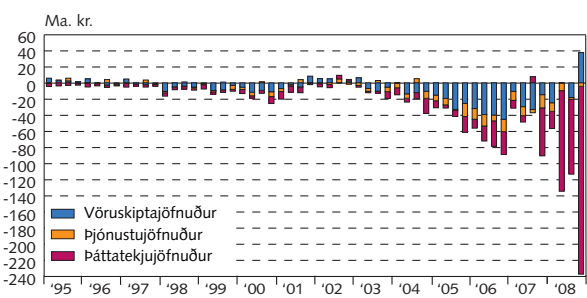
III-1

Viðskiptajöfnuður
Ársfjórðungslegar tölur

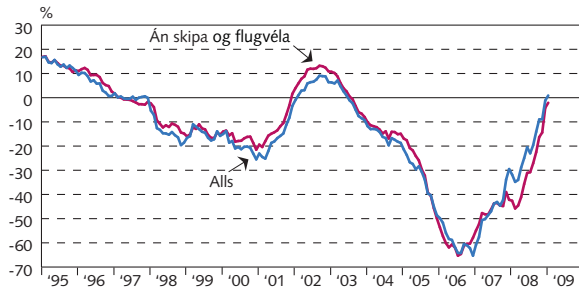
III-2

Undirþættir viðskiptajafnaðar
Rekstrarframlög talin með þáttatekjum

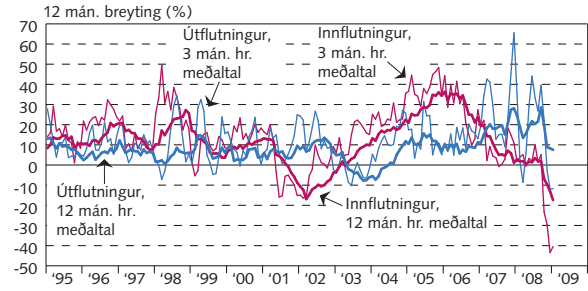

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

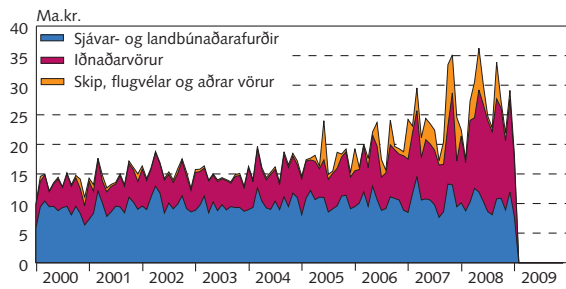
III-3
Vöruskiptajöfnuður sem hlutfall af vöruútflutningi
Hreyfanlegt 12 mánaða hlutfall

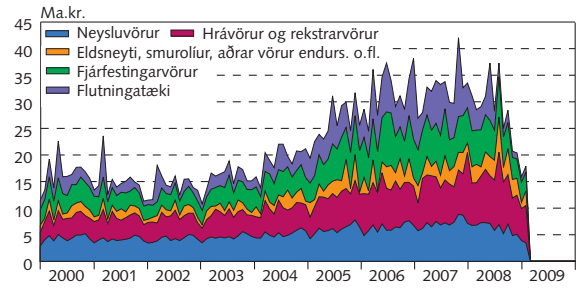
III-4
Vöruinnflutningur og -útflutningur
12 og 3 mánaða hreyfanleg meðaltöl, á föstu gengi

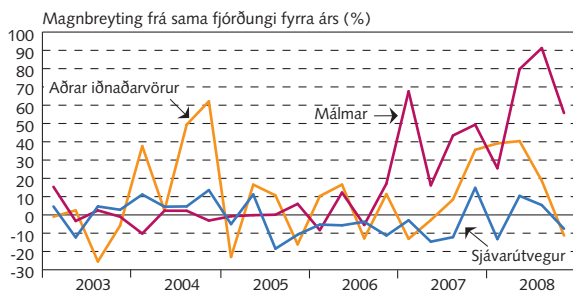
III-5
Undirþættir vöruútflutnings
Útflutningsverðmæti á föstu gengi

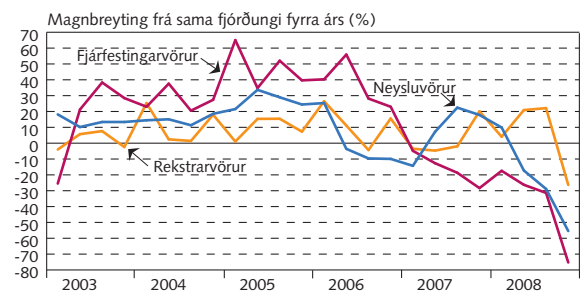
III-6
Undirþættir vöruinnflutnings
Innflutningsverðmæti á föstu gengi

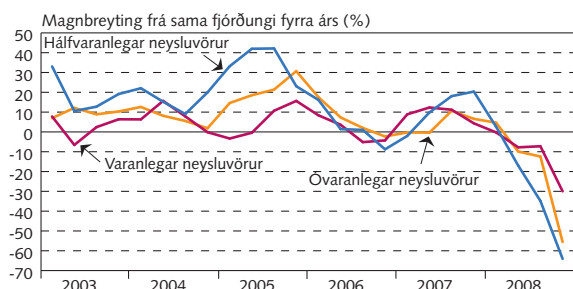
III-7
Magnbreyting helstu útflutningsvara
Ársfjórðungslegar tölur

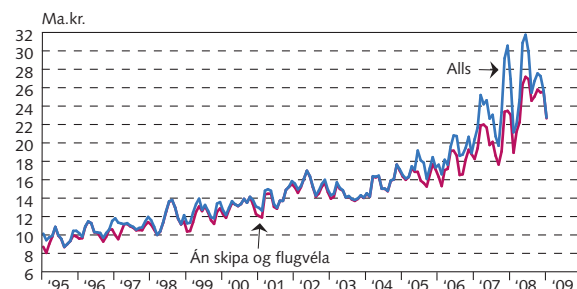
III-8
Magnbreyting helstu innflutningsvara
Ársfjórðungslegar tölur

III-9
Magnbreyting innfluttra neysluvara
Ársfjórðungslegar tölur

III-10
Vöruútflutningur
3 mánaða hreyfanlegt meðaltal, á föstu gengi

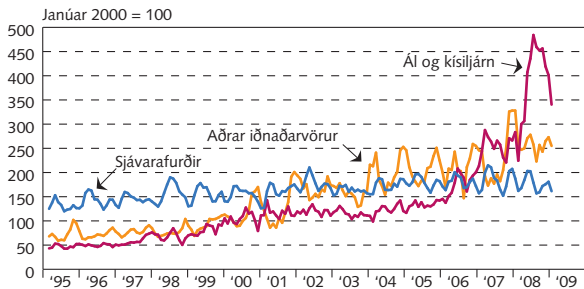

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

III-11

Vöruútflutningur eftir vöruflokkum

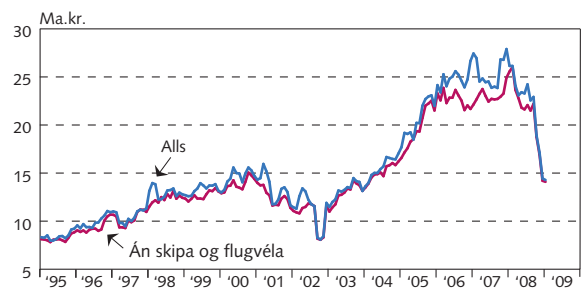
3 mán. hreyfanleg meðaltöl útflutningsverðmætis, á föstu gengi

III-12

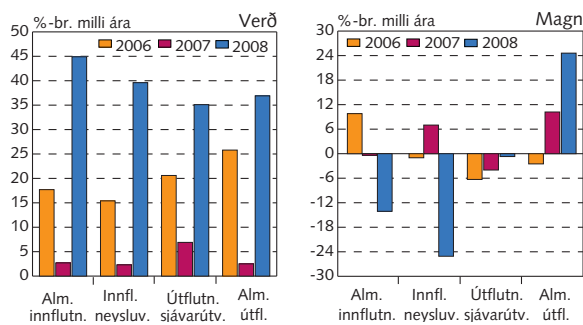
Árstíðarleiðréttur innflutningur

3 mánaða hreyfanlegt meðaltal, á föstu verði og gengi

III-13

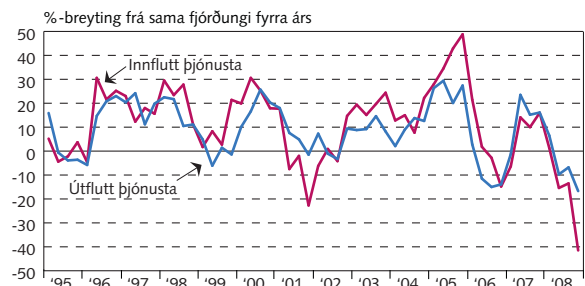
Vöruviðskipti janúar-december 2006-2008

III-14

Þjónustujöfnuður

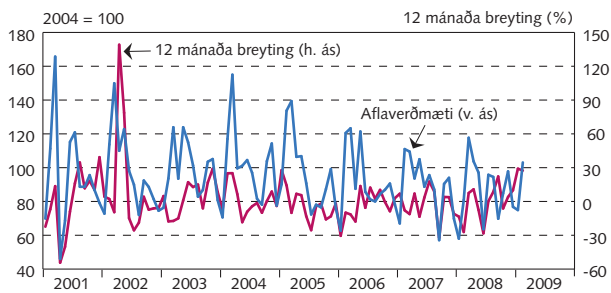
Á föstu gengi

III-15

Aflaverðmæti

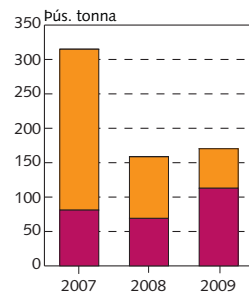
Á föstu verðlagi

III-16

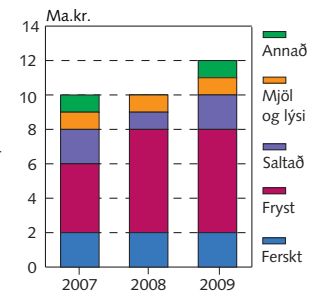
Magn afla

Janúar-febrúar

Útfl.verðmæti sjávarafurða

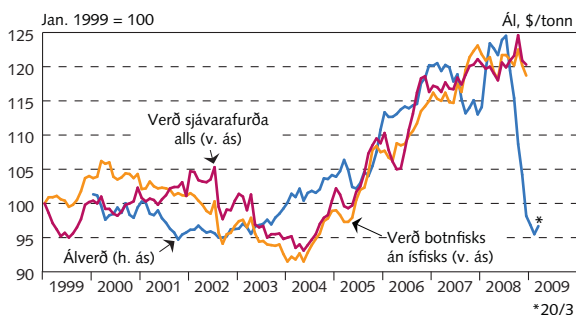
Janúar

III-17

Útflutningsverðlag

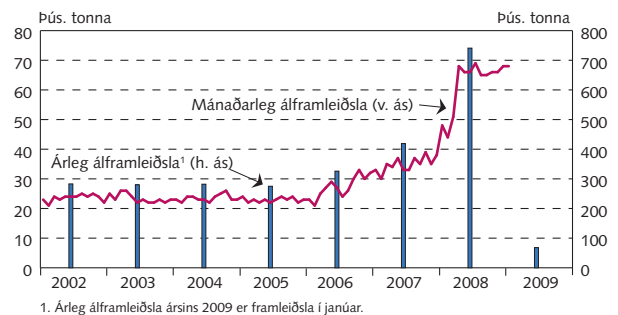
Verð á sjávarafurðum í erlendri myntvog og áli í dollurum

III-18

Álframleiðsla

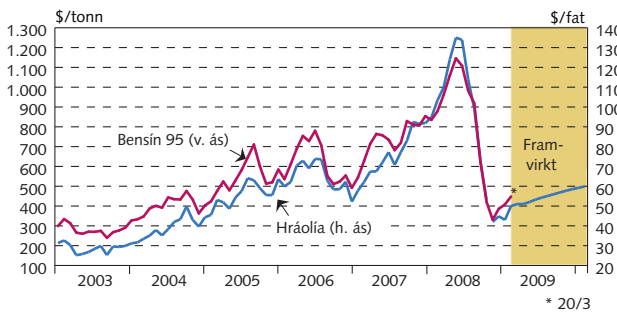
Mánaðarlegar tölur

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

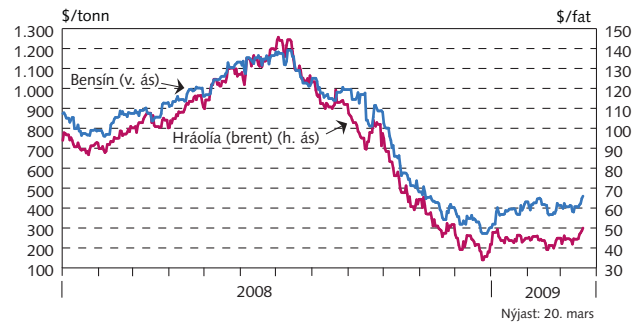
III-19

Olíu- og bensínverð á heimsmarkaði
Framvirkt verð

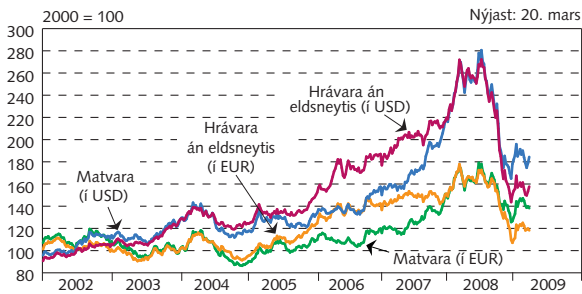
III-20

Olíu- og bensínverð á heimsmarkaði
Daglegar tölur

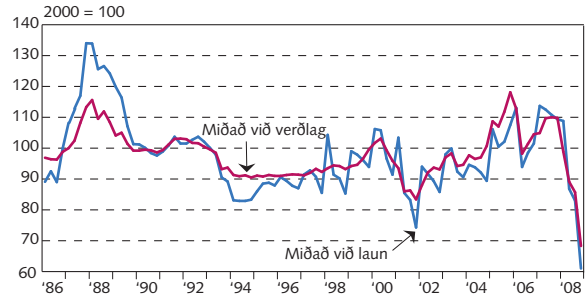
III-21

Hrávöruverð á heimsmarkaði
Vikulegar tölur

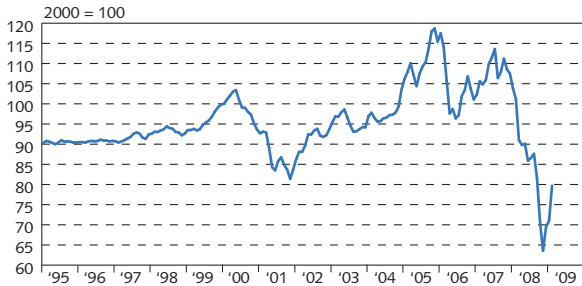
III-22

Raungengi
Ársfjórðungslegar tölur

III-23

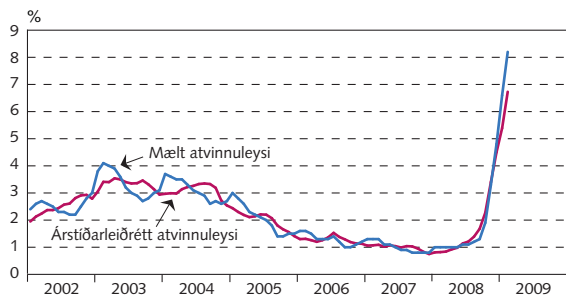
Raungengi
Mánaðarlegar tölur

IV Vinnumarkaður og tekjur

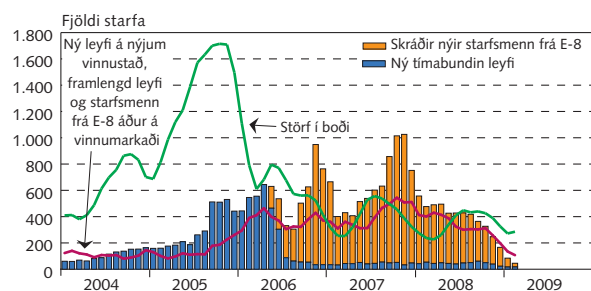
IV-1

Atvinnuleysi
Hlutfall af mannafla

IV-2

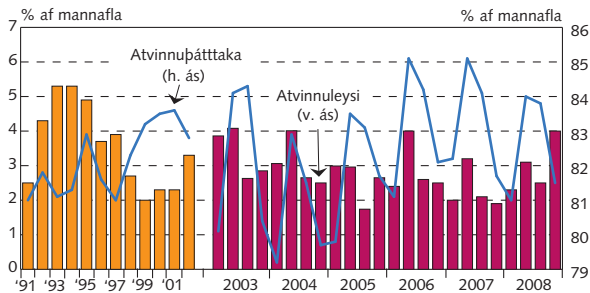
Erlendir starfsmenn
3 mánaða hreyfanleg meðaltöl

IV Vinnumarkaður og tekjur

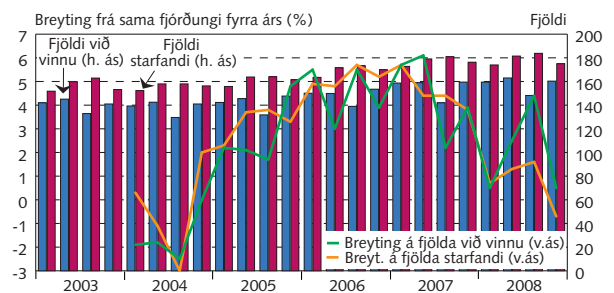
IV-3

Atvinnuleysi og -þátttaka
Skv. könnun Hagstofu

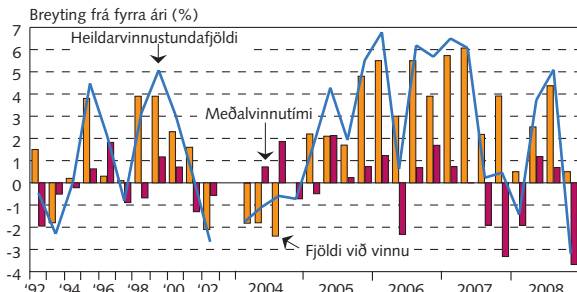
IV-4

Starfandi og fjöldi við vinnu
Ársfjórðungslegar tölur

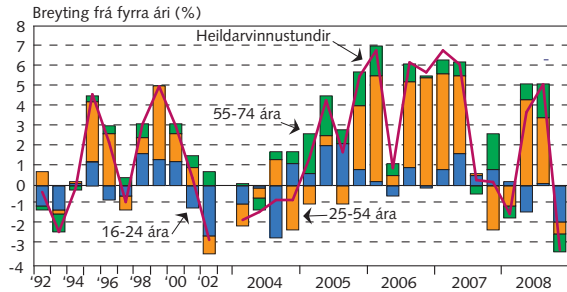
IV-5

Vinnuafslnotkun
Skv. vinnumarkaðskönnun

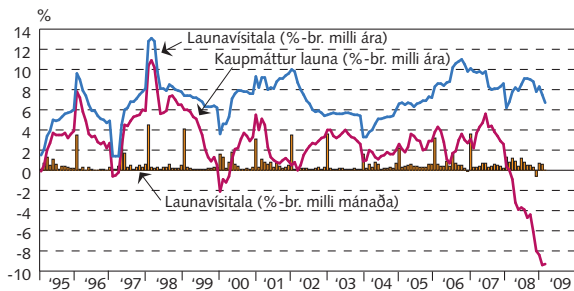
IV-6

Breytingar á vinnuafli
Framlag aldurshópa til breytingar heildarvinnustundafjölda

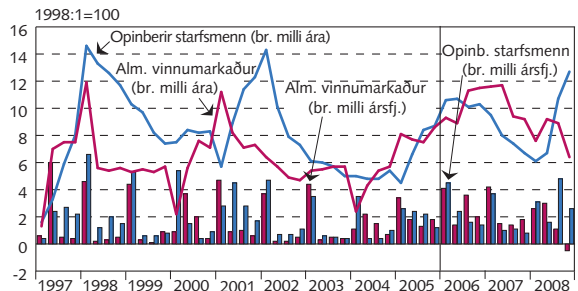
IV-7

Laun og kaupmáttur
Launavísitala Hagstofu

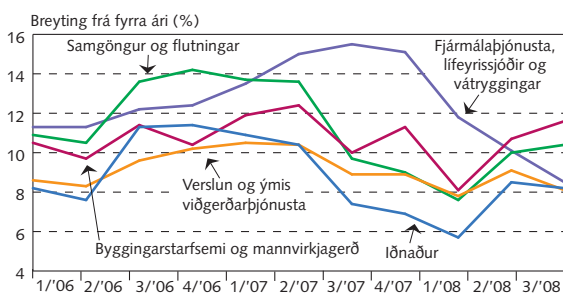
IV-8

Launabreytingar eftir geirum
Launavísitala Hagstofu

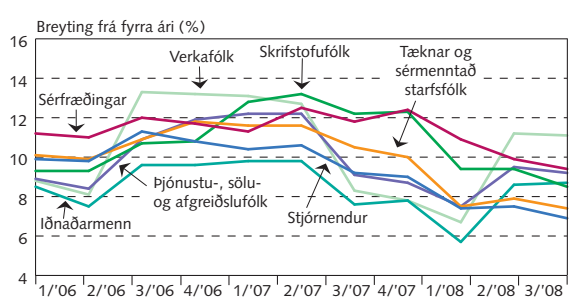
IV-9

Vísitala launa á almennum vinnumarkaði
eftir atvinnugreinum

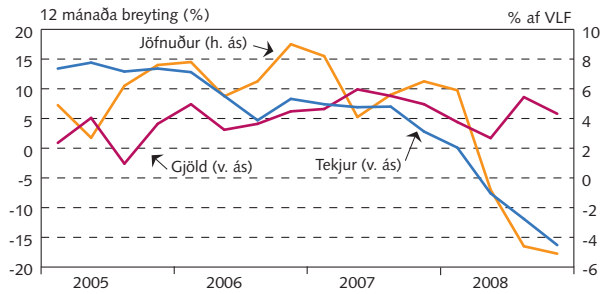

IV-10

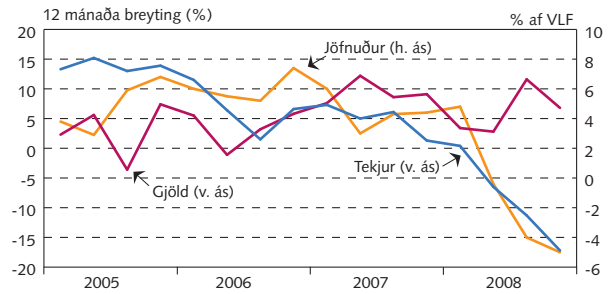
Vísitala launa á almennum vinnumarkaði
eftir starfstéttum

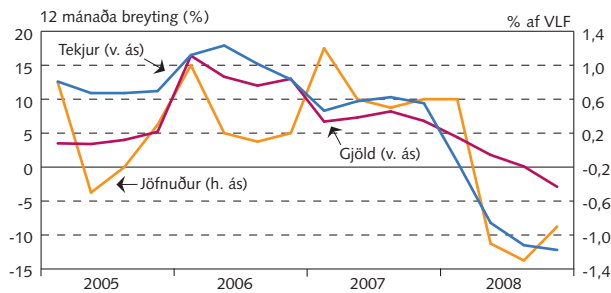
V-1 Tekjur, gjöld og jöfnuður hins opinbera
Raunhækkun reiknuð m.v. neysluverð

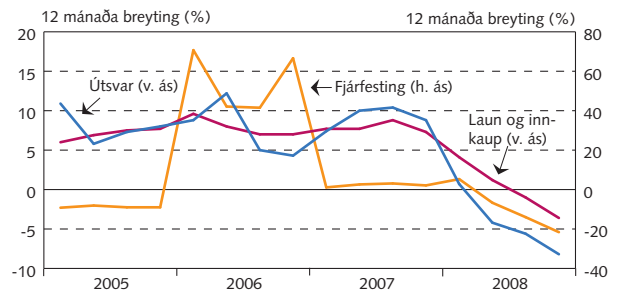
V-2 Tekjur, gjöld og jöfnuður ríkissjóðs
Raunhækkun reiknuð m.v. neysluverð

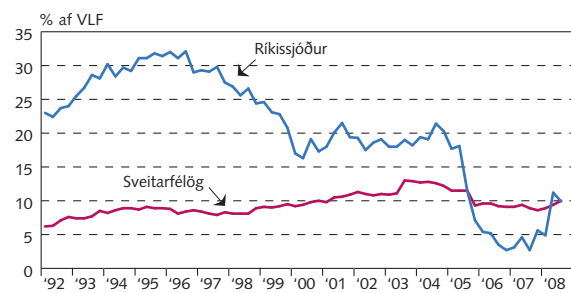
V-3 Tekjur, gjöld og jöfnuður sveitarfélaga
Raunhækkun reiknuð m.v. neysluverð

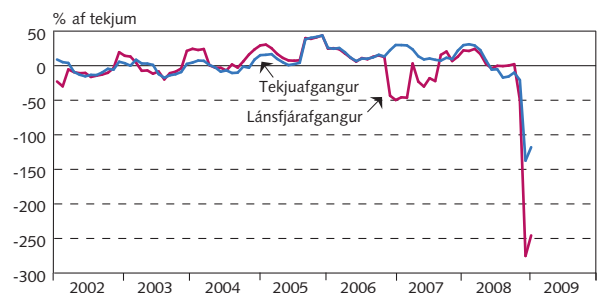
V-4 Tekjur og gjöld sveitarfélaga
Raunhækkun m.v. neysluverð

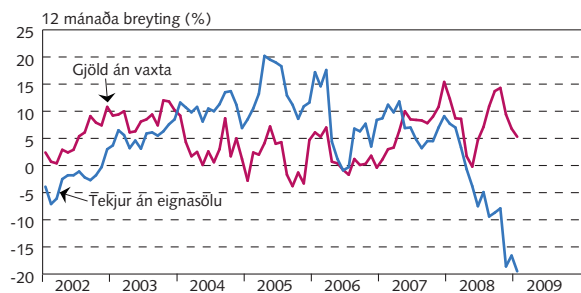
V-5 Skuldir ríkissjóðs og sveitarfélaga við lánakerfið
Ársfjórðungslegar tölur

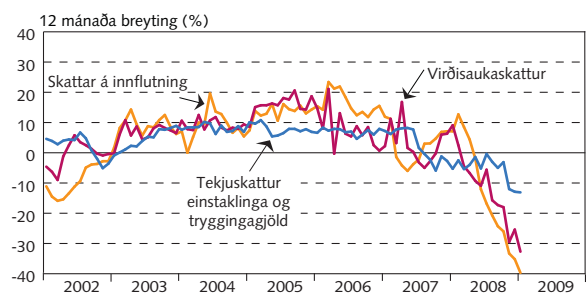
V-6 Tekjuafgangur og hreinn lánsfjárafgangur ríkissjóðs
Raunvirt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

V-7 Reglulegar tekjur ríkissjóðs án eignasölu og gjöld án vaxta
Raunvirt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

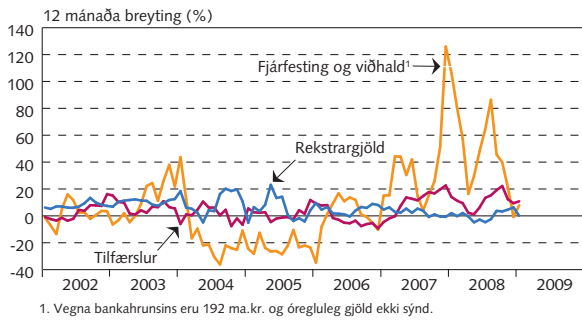
V-8 Þróun skatttekna ríkissjóðs
Raunvirt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

V Opinber fjármál

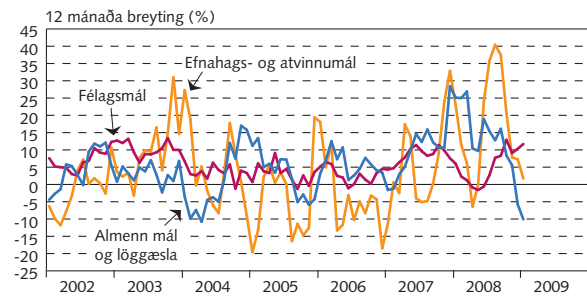
V-9

Ríkisútgjöld eftir tegundum
Raunvirt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

V-10

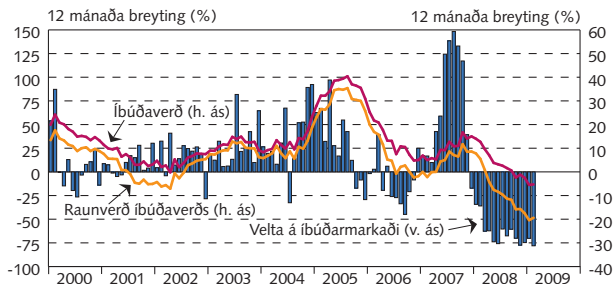
Þróun ríkisútgjalda, helstu málaflokkar
Raunvirt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

VI Eignamarkaðir

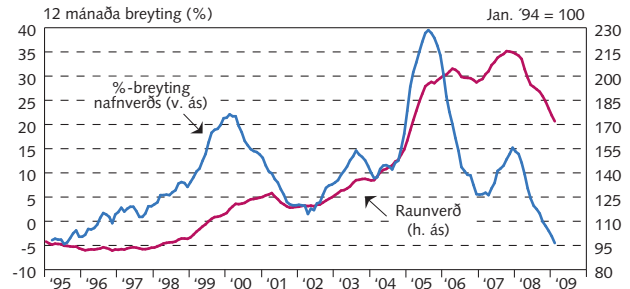
VI-1

Íbúðaverð á höfuðborgarsvæðinu
Mánaðarlegt verð og velta

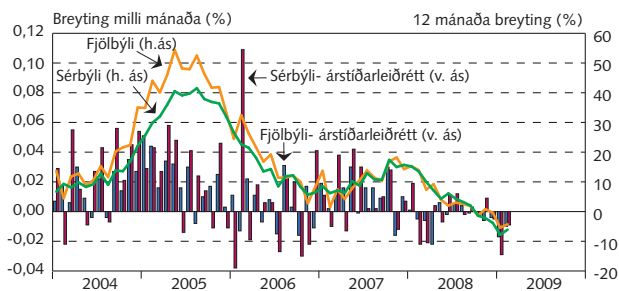
VI-2

Fasteignaverð á höfuðborgarsvæði
Fermetraverð íbúðarhúsnæðis, 3 mán. meðaltöl

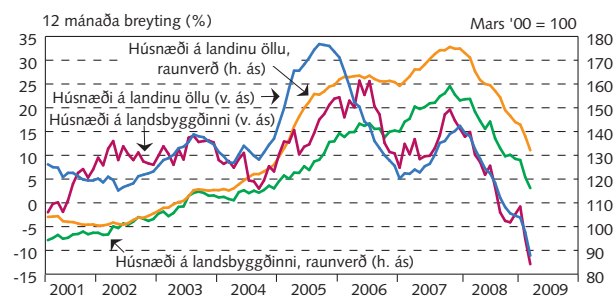
VI-3

Íbúðaverð á höfuðborgarsvæðinu
Fjölbýli og sérbýli

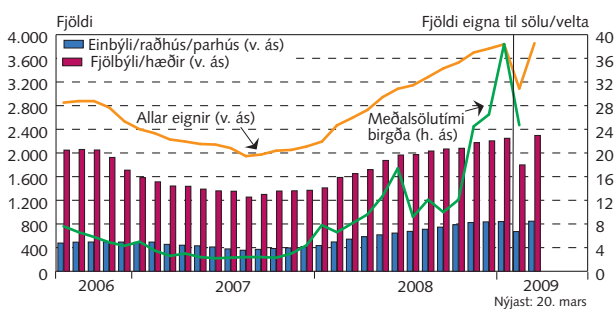
VI-4

Markaðsverð húsnæðis
Landið allt og landsbyggðin

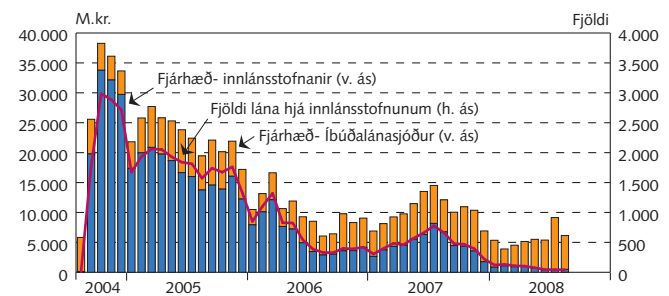
VI-5

Auglýstar fasteignir og meðalsölutími birgða
Auglýsingar á fasteignavef Morgunblaðsins

VI-6

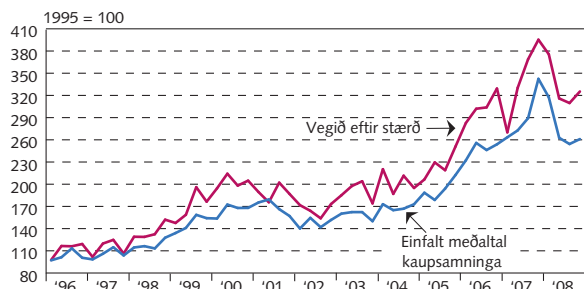
Fjöldi og fjárhæð nýrra íbúðalána
Innlánsstofnanir og íbúðalánasjóður

VI Eignamarkaðir

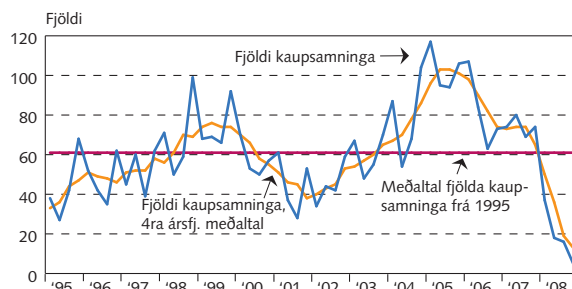
VI-7

Raunverð atvinnuhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu
Vegjö meðaltal iðnaðar-, verslunar- og skrifstofuhúsnæðis

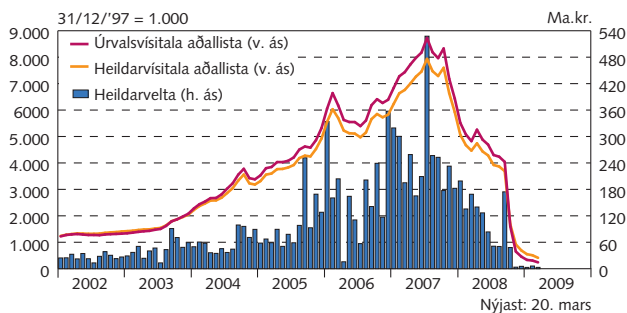
VI-8

Velta atvinnuhúsnæðis
Fjöldi þinglýstra kaupsamninga atvinnuhúsnæðis

VI-9

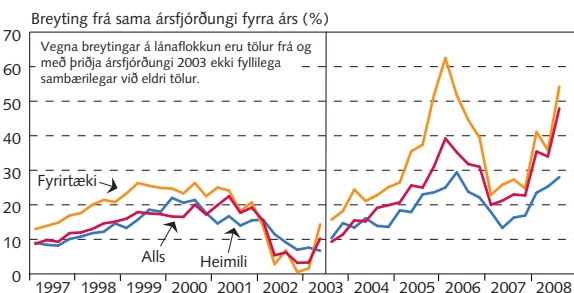
Hlutafjármarkaður
Mánaðarleg velta og verðþróun

VII Fjármálamarkaðir

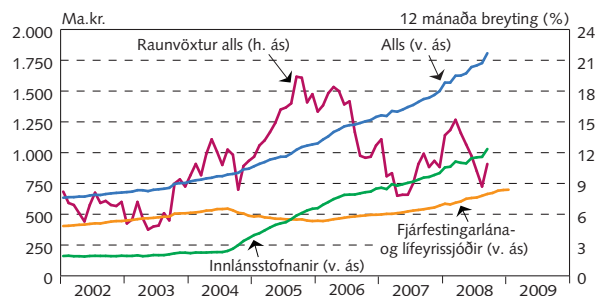
VII-1

Útlánaaukning lánakerfisins
Ársfjórðungslegar tölur

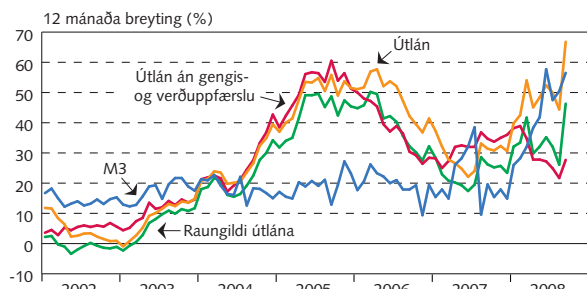
VII-2

Skuldir heimila við helstu lánastofnanir
Mánaðarlegar tölur

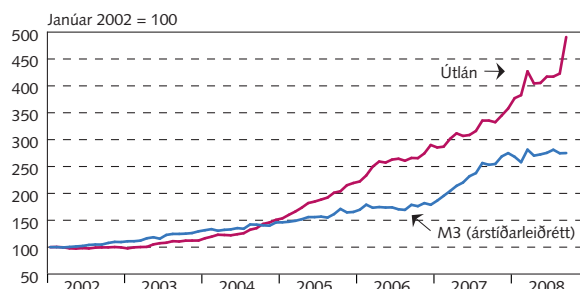
VII-3

M3 og innlend útlán innlánsstofnana
Mánaðarlegar tölur

VII-4

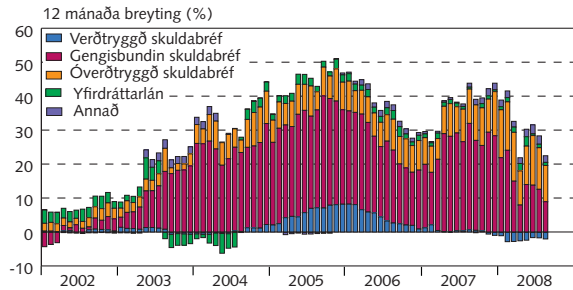
Raungildi M3 og innleindra útlána innlánsstofnana
Mánaðarlegar tölur

VII Fjármálamarkaðir

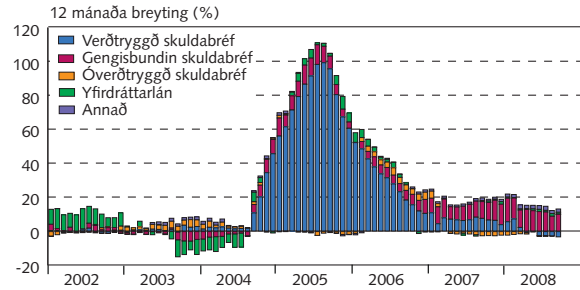
VII-5

Útlán innlánsstofnana til fyrirtækja
Framlag einstakra liða til útlánsvaxtar

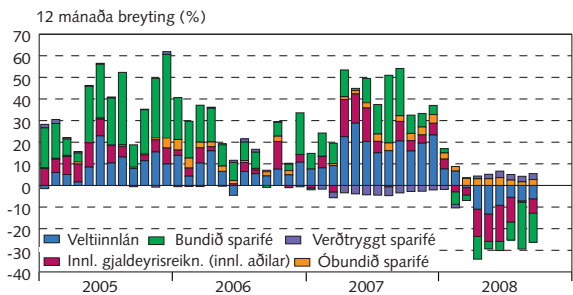
VII-6

Útlán innlánsstofnana til heimila
Framlag einstakra liða til útlánsvaxtar

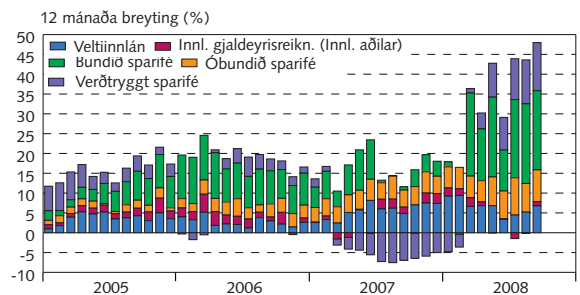
VII-7

Innlán fyrirtækja
Framlag einstakra liða til innlánsvaxtar

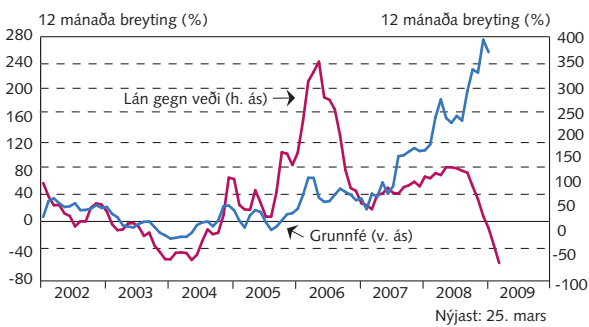
VII-8

Innlán heimila
Framlag einstakra liða til innlánsvaxtar

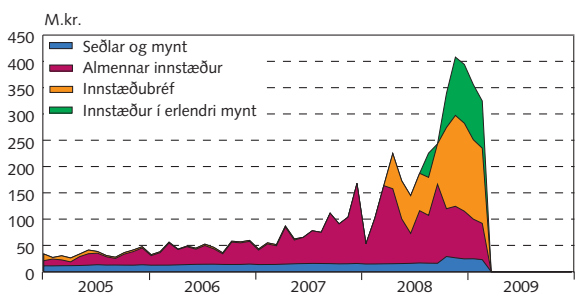
VII-9

Grunnfé og lán gegn veði við Seðlabankann
Þriggja mánaða hreyfanleg meðaltöl

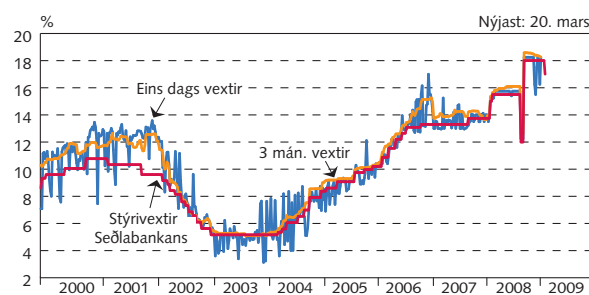
VII-10

Grunnfé
Reikningar Seðlabankans

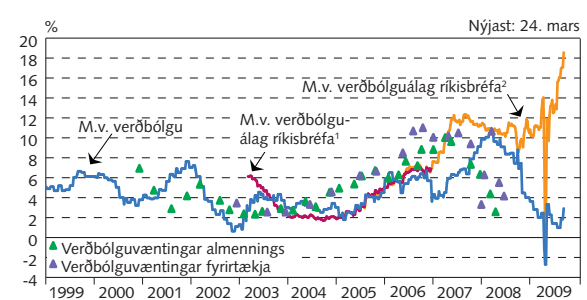
VII-11

Stýrivextir SÍ og vextir á peningamarkaði
Vikulegar tölur

VII-12

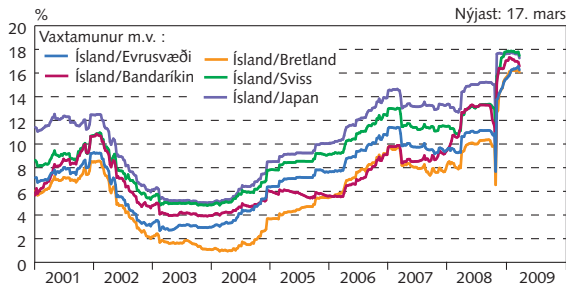
Raunstýrivextir
Vikulegar tölur

VII Fjármálamarkaðir

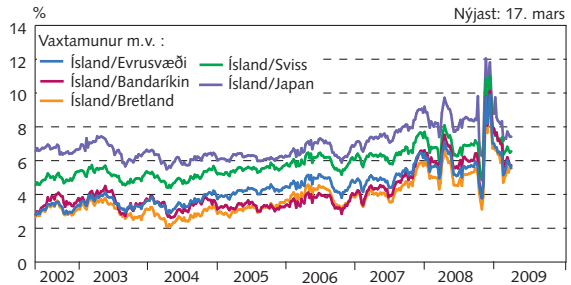
VII-13

Skammtíma vaxtamunur
3. ja mánaða millibankavextir

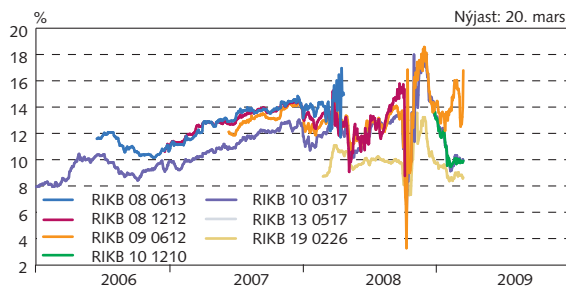
VII-14

Langtíma vaxtamunur
10 ára óverðtryggð ríkisskuldabréf

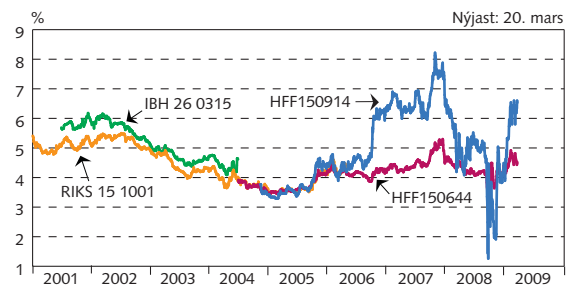
VII-15

Ávöxtunarkrafa óverðtryggðra skuldabréfa
Daglegar tölur

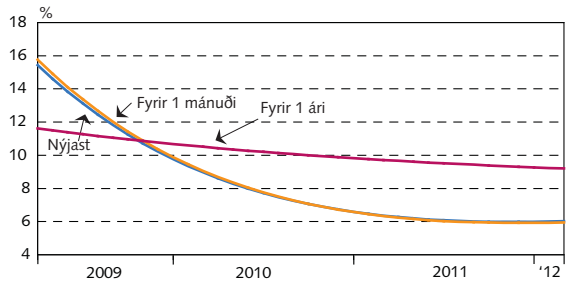
VII-16

Ávöxtun verðtryggðra langtímaskuldabréfa
Daglegar tölur

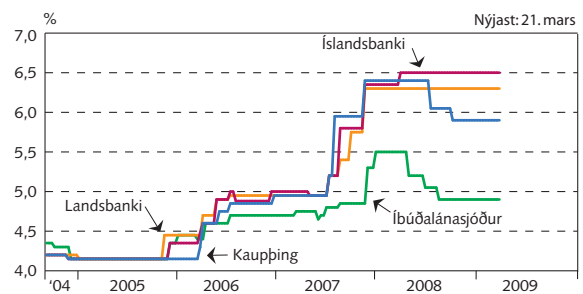
VII-17

Framvirkir vextir á fjármálamarkaði
20. mars 2009

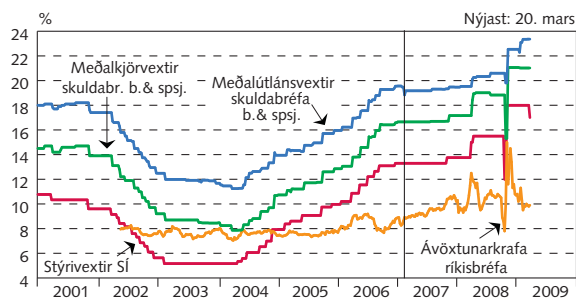
VII-18

Verðtryggðir vextir íbúðalána
Lægstu vextir íbúðalána

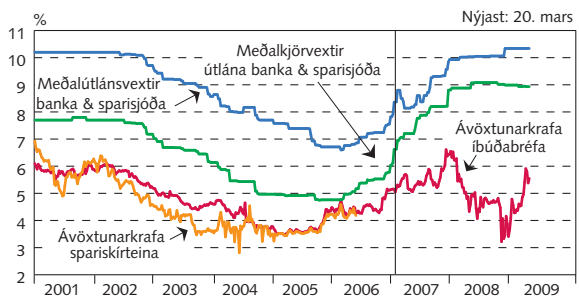
VII-19

Óverðtryggðir meðalvextir
Útlán banka og sparisjóða, ávöxtun ríkisbréfa og stýrivextir

VII-20

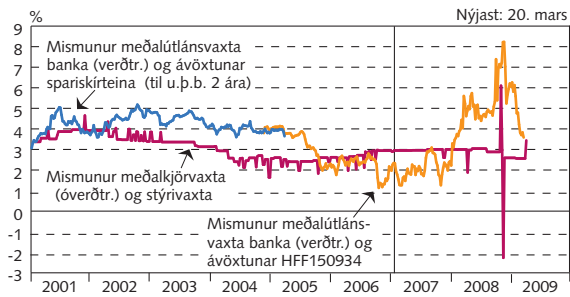
Verðtryggðir meðalvextir
Útlán banka og sparisjóða, ávöxtun ríkisbréfa og stýrivextir

VII Fjármálamarkaðir

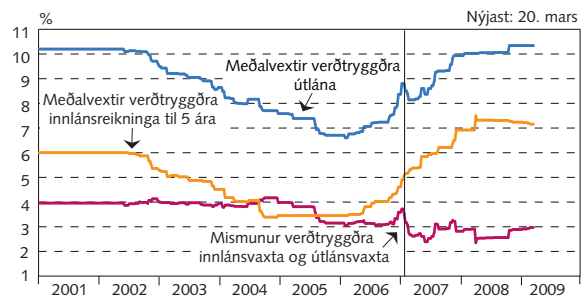
VII-21

Vaxtamunur
Milli meðalkjörvaxta og stýrivaxta,
útlánvaxta banka og ávöxtunar spariskírteina

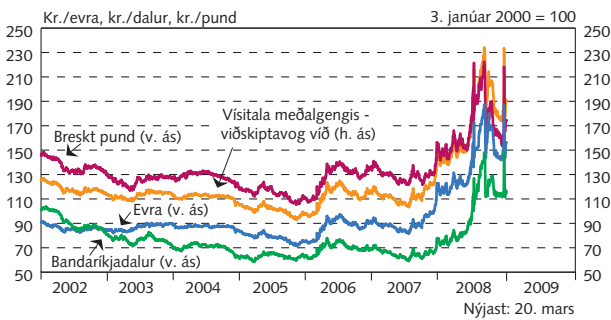
VII-22

Út- og innlámsvextir banka og sparisjóða
Verðtryggð kjör

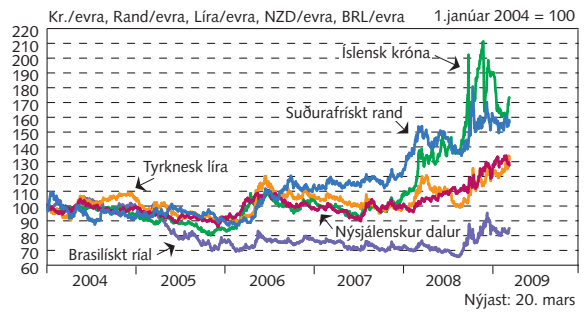
VII-23

Gengi krónu gagnvart erlendum gjaldmiðlum
Daglegar tölur

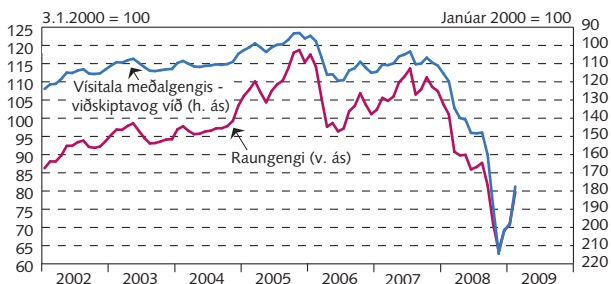
VII-24

Gengi hávaxtagjaldmiðla gagnvart evru
Daglegar tölur

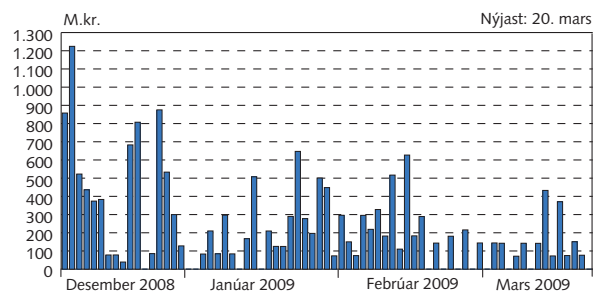
VII-25

Meðalgengi og raungengi krónu
Mánaðarleg meðaltöl

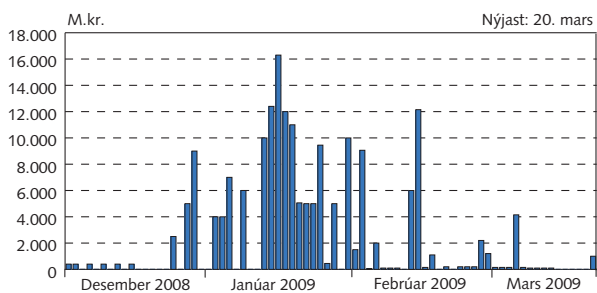
VII-26

Velta á gjaldeyrismarkaði
Daglegar tölur

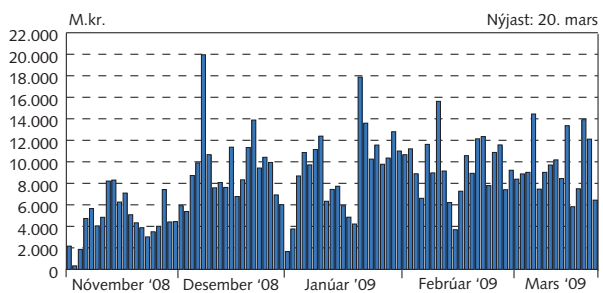
VII-27

Velta á millibankamarkaði með krónur
Daglegar tölur

VII-28

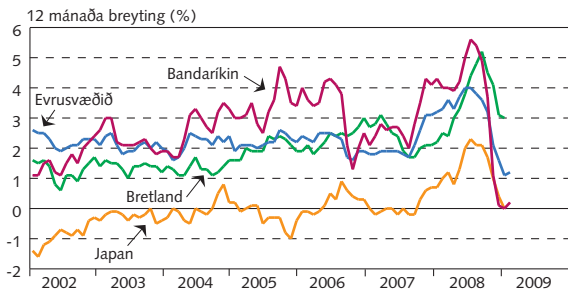
Velta á skuldabréfamarkaði
Daglegar tölur

VIII Alþjóðleg efnahagsmál

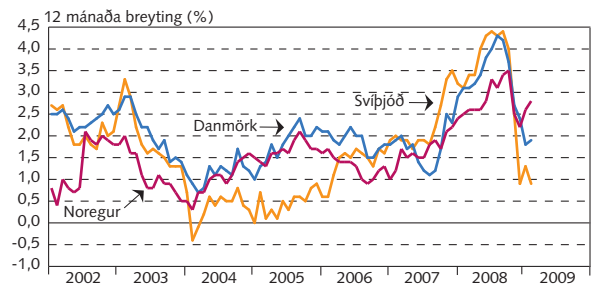
VIII-1

Verðlagsþróun
M.v. neysluverðsvisítölu

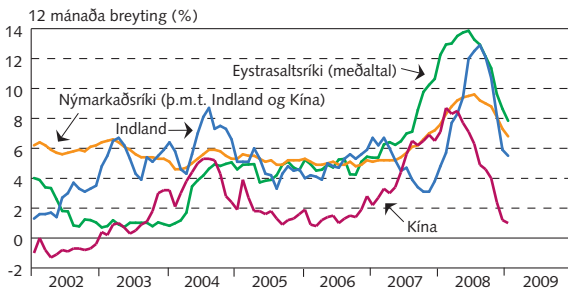
VIII-2

Verðlagsþróun á Norðurlöndunum
M.v. neysluverðsvisítölu

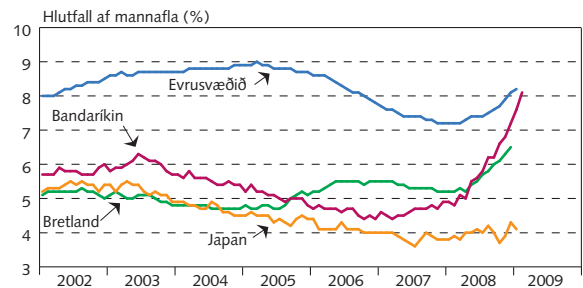
VIII-3

Verðlagsþróun í nýmarkaðsríkjum
M.v. neysluverðsvisítölu

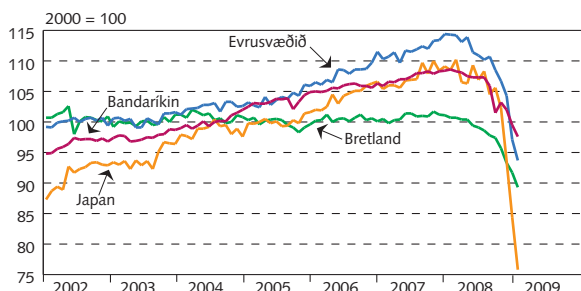
VIII-4

Atvinnuleysi
Árstíðarleidd

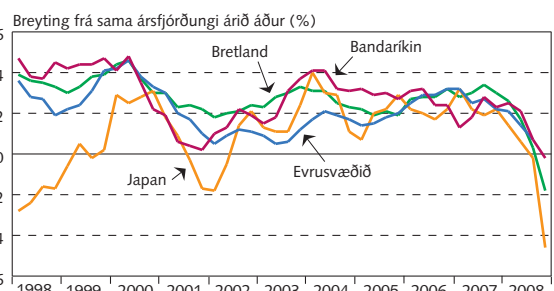
VIII-5

Iðnaðarframleiðsla
Árstíðarleiddar magnvísitölur

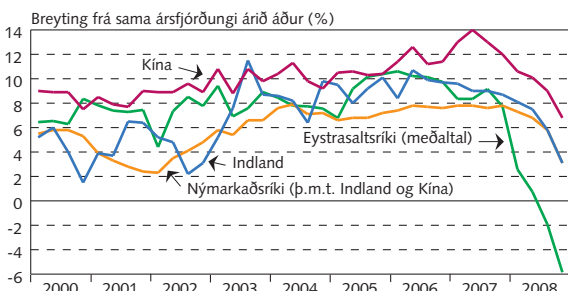
VIII-6

Hagvöxtur
Magnbreyting vergrar landsframleiðslu

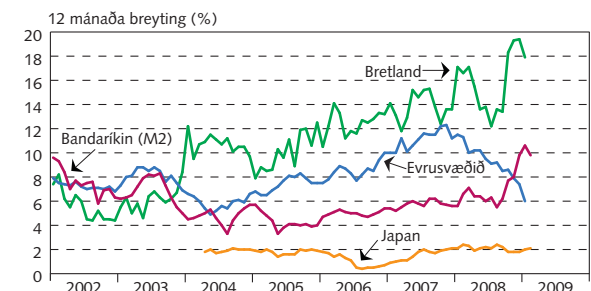
VIII-7

Hagvöxtur í nýmarkaðsríkjum
Magnbreyting vergrar landsframleiðslu

VIII-8

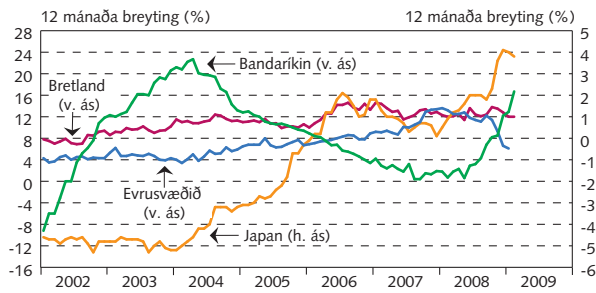
Vöxtur breiðs peningamagns
M3

VIII Alþjóðleg efnahagsmál

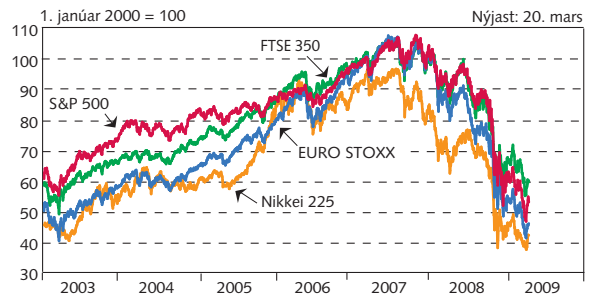
VIII-9

Útlánavöxtur innlánsstofnana
Mánaðarlegar tölur

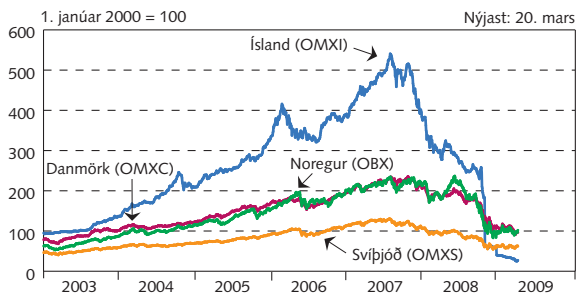
VIII-10

Hlutabréfaverð
Daglegar tölur

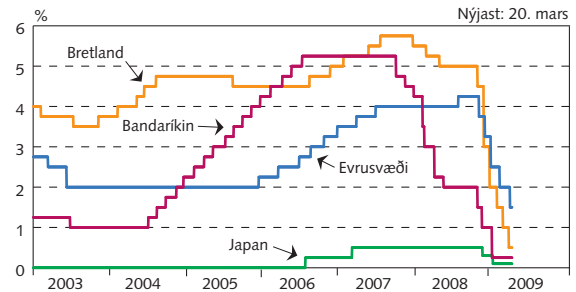
VIII-11

Hlutabréfaverð á Norðurlöndunum
Daglegar tölur

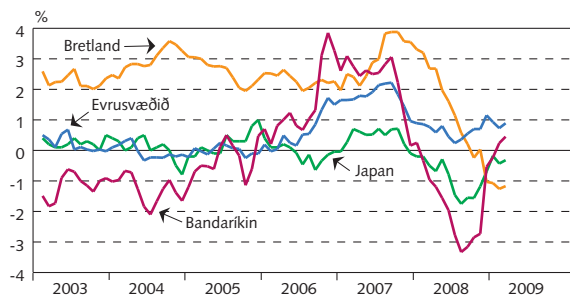
VIII-12

Stýrivextir seðlabanka
Daglegar tölur

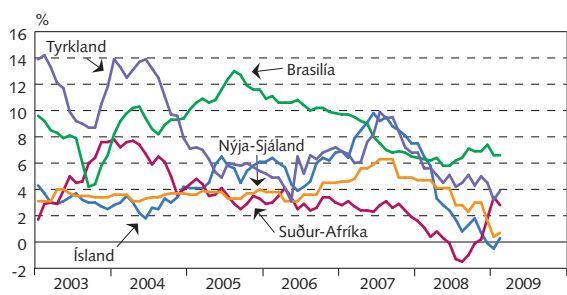
VIII-13

Raunstýrivextir erlendra seðlabanka
Mánaðarlegar tölur

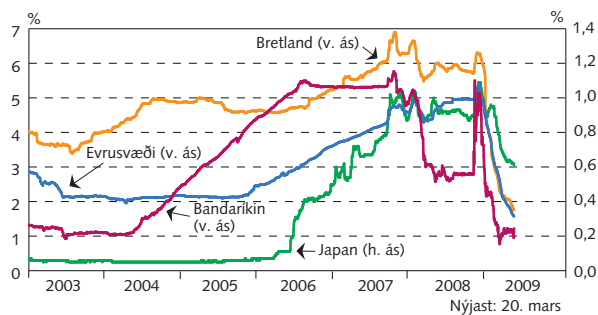
VIII-14

Raunstýrivextir í hávaxtalöndum
Mánaðarlegar tölur

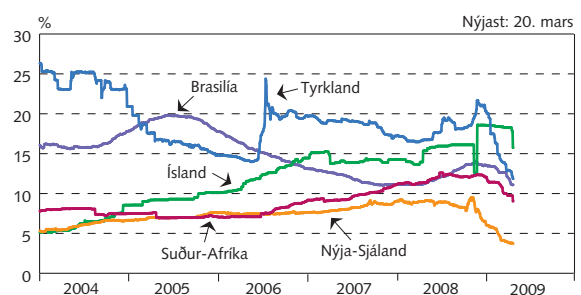
VIII-15

Vextir á peningamarkaði
Til 3ja mánaða

VIII-16

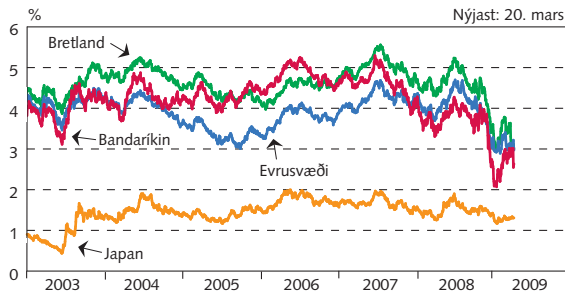
Skammtímvextir hávaxtagjaldmiðla
Þriggja mánaða millibankavextir

VIII Alþjóðleg efnahagsmál

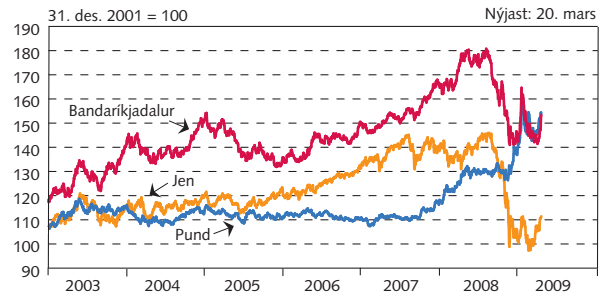
VIII-17

Vextir 10 ára ríkisskuldabréfa
Daglegar tölur

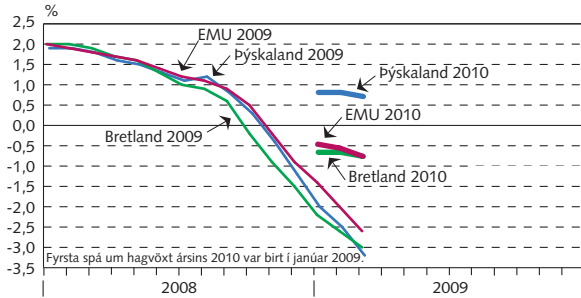
VIII-18

Gengi evru gagnvart jeni, Bandaríkjadal og sterlingspundi
Daglegar tölur

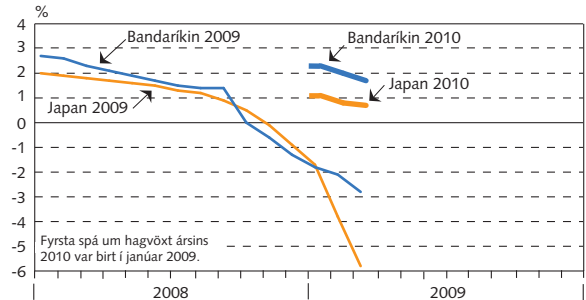
VIII-19

Hagvaxtarspár fyrir evrusvæðið, Bretland og Þýskaland
Tímaás sýnir mánuðinn sem spáin er gerð í

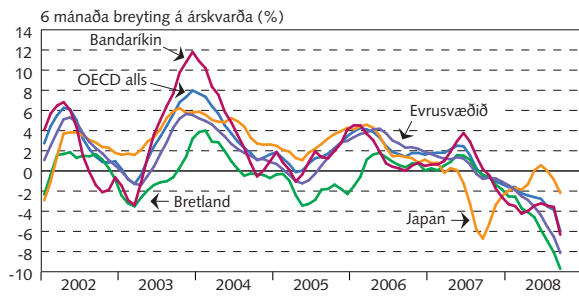
VIII-20

Hagvaxtarspár fyrir Bandaríkin og Japan
Tímaás sýnir mánuðinn sem spáin er gerð í

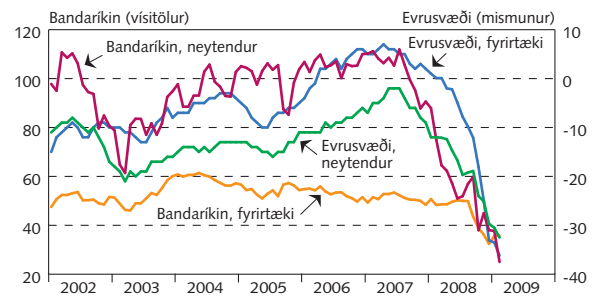
VIII-21

Leiðandi hagvísar (Leading Indicators) OECD

VIII-22

Væntingavísitölur á evrusvæði og í Bandaríkjunum

Skýringar við myndir í Hagvísum Seðlabanka Íslands

Mynd I-1. Verðbólga: heildarvísitala og mælikvarðar á undirliggjandi verðbólgu

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísitölu neysluverðs (VNV) og kjarnavísitalna 1, 2 og 3. Kjarnavísitölurnar eru byggðar á sama grunni og VNV en kjarnavísitala 1 undanskilur verð búvöru, grænmetis, ávaxta og bensíns og kjarnavísitala 2 til viðbótar verð opinberrar þjónustu. Kjarnavísitala 3 er kjarnavísitala 2 án áhrifa af breytingum raunvaxta á húsnæðislið vísitölu neysluverðs. Einnig er sýnt verðbólguþáttmarkmið Seðlabanka Íslands sem tekið var upp í mars 2001.

Mynd I-2. Verðbólga: ýmsir mælikvarðar

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísitölu neysluverðs, vísitölu neysluverðs án húsnæðis, vísitölu án beinna áhrifa lækkunar óbeinna skatta og kjarnavísitölu 3 án skattaáhrifa.

Mynd I-3. Undirliðir verðbólgu: áhrif á þróun vísitölu neysluverðs sl. 12 mánuði

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísitölu neysluverðs og áhrif helstu undirliða á þróun hennar sl. tólf mánuði.

Mynd I-4. Verðlagsþróun: vörur

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísitölu neysluverðs og tveggja undirliða hennar; innlendirar vöru án búvöru og grænmetis og innfluttrar vöru án áfengis og tóbaks.

Mynd I-5. Verðlagsþróun: húsnæði og þjónusta

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísitölu neysluverðs og þriggja undirliða hennar; húsnæðis, opinberrar þjónustu og almennrar þjónustu.

Mynd I-6. Verðlagsþróun: húsnæði

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar á verðvísitölum fjögurra undirflokka húsnæðis; reiknaðrar húsaleigu, greiddrar húsaleigu, markaðsverðs húsnæðis og viðhalds og viðgerða á húsnæði.

Mynd I-7. Verðlagsþróun: ýmsir undirliðir

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar á verðvísitölum þriggja undirflokka vísitölu neysluverðs; dagvöru, bensíns og nýrra bíla og varahluta.

Mynd I-8. Verðbólguvæntingar

Heimild: Seðlabanki Íslands. Mælikvarðar á verðbólguvæntingar eru annars vegar verðbólguvæntingar almennings og fyrirtækja og hins vegar verðbólguálag ríkisskuldabréfa. Væntingar eru skv. könnunum sem Capacent Gallup gerir fyrir Seðlabankann og notast er við miðgildi. Spurt er hver verðbólgan muni verða næstu tólf mánuði.

Mynd I-9. Verðlags- og launaþróun: laun, verðbólga og þjónusta

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar launavísitölu, vísitölu neysluverðs og tveggja undirliða hennar; opinberrar þjónustu og almennrar þjónustu.

Mynd I-10. Verðlagsþróun: vörur, húsnæði og þjónusta

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýnd er þróun vísitölu neysluverðs ásamt innfluttri vöru án áfengis og tóbaks, reiknaðri húsaleigu, greiddri húsaleigu og almennri þjónustu.

Mynd I-11. Innflutningsverðlag og gengisþróun

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Verð innfluttrar vöru án áfengis og tóbaks í vísitölu neysluverðs. Vísitala með meðaltal tímabilsins sem myndin sýnir sem grunn-gildi. Vöruskiptavegin innflutningsgengisvísitala, meðaltal mánaðar, mars 1997 = 100. Innflutningsgengisvísitalan er birt með eins mánaðar tölfræði þar sem verðlagsmælingar eru gerðar um miðjan mánuð.

Mynd I-12. Verðlags- og gengisþróun: mánaðarleg þróun vísitölu neysluverðs og gengisvísitölu

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýndar eru mánaðarlegar %-breytingar vísitölu neysluverðs og vísitölu meðalgengis með þröngri viðskiptavog.

Mynd I-13. Dreifing verðhækkana vísitölu neysluverðs

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýnd er 12 mánaða %-breyting vísitölu neysluverðs og hlutfall vöruþekkinga sem hækka í verði í hverjum mánuði þar sem notast er við 3 mánaða miðsett meðaltal.

Mynd I-14. Verðbólga á Íslandi og í Evrópu

Heimildir: Hagstofa Íslands, Eurostat. Verðbólga á Íslandi, evrusvæðinu og EES-svæðinu miðað við 12 mánaða breytingu samræmdrar vísitölu neysluverðs (HICP).

Mynd II-1. Hagvöxtur og þjóðarútgjöld

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting vergrar landsframleiðslu og þjóðarútgjalda frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-2. Neysla og fjármunamyndun

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting einkaneyslu, samneyslu og fjármunamyndunar frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-3. Landsframleiðsla

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting vergrar landsframleiðslu frá sama fjórðungi fyrra árs og hlutdeild undirþátta í hagvexti. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-4. Fjármunamyndun

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting fjármunamyndunar frá sama fjórðungi fyrra árs og hlutdeild undirþátta í fjármunamyndun. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-5. Utanríkisviðskipti

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting útflutnings og innflutnings frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-6. Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýndar eru tölur um heildarveltu og veltu innanlandsgreina. Tölur eru raunvirtar með vísitölu neysluverðs, vísitölu neysluverðs án húsnæðis eða vísitölu neysluverðs án bensíns og húsnæðis, eftir því sem við á, og árstíðarleiddréttar.

Mynd II-7. Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum: nokkrir undirflokkar

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýndar eru tölur um þrjá undirflokka; byggingarstarfsemi, smásöluverslun og þjónustugreinar. Tölur eru raunvirtar með vísitölu neysluverðs, vísitölu neysluverðs án húsnæðis eða vísitölu neysluverðs án bensíns og húsnæðis, eftir því sem við á, en ekki árstíðarleiddréttar.

Mynd II-8. Dagvöruvelta

Heimild: Rannsóknarsetur verslunar (RSV). Velta dagvöru í smásölu samkvæmt smásöluvísitölu RSV. Raunvirt með verðvísitölu dagvöru frá Hagstofu. Nóvember 2001=100. Reiknað er árstíðarleiddrétt hreyfanlegt þriggja mánaða meðaltal veltu, 12 mánaða breyting þriggja mánaða meðaltals milli ára og uppsöfnuð velta frá áramótum. Vísitalan er reiknuð af RSV skv. upplýsingum sem berast beint frá fyrirtækjum og er miðað við að a.m.k. 80% fyrirtækja í greininni skili upplýsingum.

Mynd II-9. Greiðslukortavelta

Heimild: Seðlabanki Íslands. Velta greiðslukorta innanlands (velta kreditkorta einstaklinga, debetkortanotkun í verslun og samanlögð velta debetkorta og kreditkorta einstaklinga). Staðvirt er með vísitölu neysluverðs. Sýnd er breyting veltu frá fyrra ári í % í einum mánuði.

Mynd II-10. Greiðslukortavelta

Heimild: Seðlabanki Íslands. Samanlögð velta debetkorta og kreditkorta einstaklinga innanlands og velta erlendis. Staðvirt er með meðalgengisvísitölu. Sýnd er breyting veltu frá fyrra ári í %, annars vegar í einum mánuði og hins vegar á tímabilinu frá ársbyrjun til loka hvers mánaðar.

Mynd II-11. Einkaneysla, dagvöruvelta og greiðslukortavelta

Heimildir: Hagstofa Íslands, Samtök verslunar og þjónustu (SVP)/Rannsóknarsetur verslunar (RSV), Seðlabanki Íslands. Magnbreyting einkaneyslu, dagvöruveltu og greiðslukortaveltu frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytingar á einkaneyslu og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-12. Sementssala

Heimildir: Aalborg Portland Ísland hf., BM Vallá, Sementsverksmiðjan hf. Samanlögð sementssala þriggja seljenda. Sementssala án stóriðju er sýnd frá ágúst 2004. Sementssala í hverjum mánuði er árstíðarleiddrétt. Reiknað er þriggja mánaða hreyfanlegt meðaltal og sýnd 12 mánaða breyting þess.

Mynd II-13. Innflutningur og nýskráningar bifreiða

Heimildir: Bílgreinasambandið, Hagstofa Íslands. Tölur um innflutning bifreiða eru frá Hagstofu og ná yfir fólksbíla eingöngu. Tölur um nýskráningu bifreiða eru frá Bílgreinasambandinu og ná yfir bæði nýjar og notaðar bifreiðir í öllum flokkum (fólks-, hópferða-, vöru- og sendibifreiðir). Reiknað er þriggja mánaða hreyfanlegt meðaltal og sýnd 12 mánaða breyting þess.

Mynd II-14. Væntingavísitölur Gallup

Heimild: Capacent Gallup. Væntingavísitala Gallup ásamt vísitölum um mat á núverandi ástandi og væntingar til 6 mánaða.

Mynd II-15. Einkaneysla og væntingavísitala Gallup

Heimildir: Capacent Gallup, Hagstofa Íslands. Reiknað er meðaltal hvers ársfjórðungs fyrir væntingavísitölu Gallup og vísitölu um væntingar til 6 mánaða. Magnbreyting einkaneyslu frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytingar á einkaneyslu og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-16. Velta og afkoma skráðra atvinnufyrirtækja

Heimild: Seðlabanki Íslands. Sýnd er raunveltuaukning og eftirfarandi hlutföll af veltu: hagnaður fyrir afskriftir og fjármagnsliði (framlegð), hagnaður eftir skatta, fjármagnsliðir og veltufé. Úrtak er parað í samanburði tveggja seinni áranna.

Mynd III-1. Viðskiptajöfnuður

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Viðskiptajöfnuður sýndur sem hlutfall af (i) vergri landsframleiðslu og (ii) útflutningi vöru og þjónustu í sama ársfjórðungi.

Mynd III-2. Undirþættir viðskiptajafnaðar

Heimild: Seðlabanki Íslands. Viðskiptajöfnuður í hverjum ársfjórðungi í ma.kr., skipt eftir helstu undirþáttum (vöruskiptajöfnuður, þjónustujöfnuður og þáttatekujöfnuður). Rekstrarframlög eru talin með þáttatekjum.

Mynd III-3. Vöruskiptajöfnuður sem hlutfall af vöruútflutningi

Heimild: Hagstofa Íslands. Hreyfanlegt 12 mánaða hlutfall.

Mynd III-4. Vöruinnflutningur og vöruútflutningur

Heimild: Hagstofa Íslands. Innflutningur og útflutningur síðustu 3 og 12 mánaða sem hlutfall af 12 mánuðum þar á undan.

Mynd III-5. Undirþættir vöruútflutnings

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Mánaðartölur verðmætis vöruútflutnings flokkaðar eftir helstu vöruflokkum. Gögnin eru færð á fast gengi miðað við mánaðarmeðaltal útflutningsveginnar meðalgengisvísitölu (vöruskiptavog við) í síðasta mánuðinum sem gögnin ná til á hverjum tíma.

Mynd III-6. Undirþættir vöruinnflutnings

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Mánaðartölur verðmætis vöruinnflutnings flokkaðar eftir helstu vöruflokkum. Gögnin eru færð á fast gengi miðað við mánaðarmeðaltal innflutningsveginnar meðalgengisvísitölu (vöruskiptavog við) í síðasta mánuðinum sem gögnin ná til á hverjum tíma.

Mynd III-7. Magnbreyting helstu útflutningsvara

Heimild: Hagstofa Íslands. Myndin sýnir magnbreytingu helstu flokka útflutnings á hverjum árfjórðungi miðað við sama ársfjórðung á fyrra ári.

Mynd III-8. Magnbreyting helstu innflutningsvara

Heimild: Hagstofa Íslands. Myndin sýnir magnbreytingu helstu flokka innflutnings á hverjum árfjórðungi miðað við sama ársfjórðung á fyrra ári.

Mynd III-9. Magnbreyting innfluttra neysluvara

Heimild: Hagstofa Íslands. Myndin sýnir magnbreytingu helstu flokka innfluttra neysluvara á hverjum ársfjórðungi miðað við sama ársfjórðung á fyrra ári. Með óvaranlegum neysluvörum er átt við einnota vörur, s.s. tóbak og lyf. Með hálfvaranlegum neysluvörum er átt við vörur sem eru hvorki einnota né varanlegar, t.d. fatnaður. Með varanlegum neysluvörum er átt við vörur með langan líftíma, s.s. heimilistæki.

Mynd III-10. Vöruútflutningur

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Verðmæti vöruútflutnings, reiknað á föstu gengi m.v. útflutningsvegna meðalgengisvísitölu. Sýnt er 3 mánaða hreyfanlegt meðaltal, fyrir heildarvöruútflutning og vöruútflutning að undanskildum skipum og flugvélum.

Mynd III-11. Vöruútflutningur eftir vöruflokkum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýnt er útflutningsverðmæti þriggja flokka útflutningsvara (sjávarafurðir, ál og kísiljárn og iðnaðarvörur), reiknað á föstu gengi m.v. útflutningsvegna meðalgengisvísitölu. Þriggja mánaða hreyfanlegt meðaltal sýnt sem vísitala, janúar 2000=100.

Mynd III-12. Árstíðarleiddréttur vöruinnflutningur

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Hreyfanlegt 3 mánaða meðaltal vöruinnflutnings er árstíðarleiddrétt. Færð á fast verð og gengi með vísitölu erlends verðlags og meðalgengisvísitölu m.v. innflutning. Vísitala erlends verðlags er fengin með því að vega saman með gengisvog vísitölu verðlags í helstu viðskiptalöndum.

Mynd III-13. Verð- og magnþróun í vöruviðskiptum

Heimild: Hagstofa Íslands. Verð og magnþróun innflutnings og útflutnings. Almennur innflutningur jafngildir heildarvöruinnflutningi að frátöldum skipum flugvélum og ýmsum vörum (afgangslíður). Almennur útflutningur jafngildir heildarvöruútflutningi að frádregnum skipum, flugvélum og ýmsum vörum (afgangslíður).

Mynd III-14. Þjónustujöfnuður

Heimild: Seðlabanki Íslands. Sýnd er breyting verðmætis útfluttrar og innfluttrar þjónustu frá sama fjórðungi fyrra árs, reiknað á föstu gengi.

Mynd III-15. Aflaverðmæti

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýnd er mánaðarleg vísitala aflaverðmætis á föstu verðlagi og 12 mánaða breyting hennar. 2004=100.

Mynd III-16. Afli og útflutningsverðmæti sjávarafurða

Heimildir: Fiskistofa, Hagstofa Íslands. Afli íslenskra skipa á heimamiðum og fjarmiðum. Sýnt er aflamagn eftir helstu flokkum, uppsafnað frá ársbyrjun til loka næstliðins mánaðar. Verðmæti útfluttra sjávarafurða eftir helstu flokkum eru f.o.b.-tölur á nafnvirði, uppsafnaðar frá áramótum, en ná oftast mánuði styttra fram en tölur um aflamagn.

Mynd III-17. Útflutningsverðlag

Heimildir: Hagstofa Íslands, London Metal Exchange (LME), Seðlabanki Íslands. Verð sjávarafurða mælt í íslenskum krónum skv. mánaðarlegum verðvísitölum Hagstofu Íslands. Verðið er umreiknað yfir í erlendan gjaldmiðil með því að deila í það með vöruskiptavog m.v. útflutning. Verð áls frá LME í Bandaríkjadöllum. Sýnd eru mánaðarleg meðaltöl og auk þess nýjasta álverð. Ekki er árstíðarleiðrétt.

Mynd III-18. Álframleiðsla

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýnd er mánaðarleg og árleg álframleiðsla í þúsundum tonna. Fyrir árlega framleiðslu er tekið meðaltal það sem af er ári þegar undirliggjandi ár er ekki liðið.

Mynd III-19. Olíu- og bensínverð á heimsmarkaði

Heimildir: Bloomberg, Nymex. Sýnd eru mánaðarleg meðaltöl, seinustu dagverð og framvirkt verð næstu 12 mánaða í Bandaríkjadöllum.

Mynd III-20. Olíu- og bensínverð á heimsmarkaði

Heimild: Bloomberg. Sýnd er dagleg þróun á bensíni og hráolíu í Bandaríkjadöllum.

Mynd III-21. Hrávöruverð á heimsmarkaði

Heimild: Reuters EcoWin. Vikulegar tölur. Sýndar eru tvær vísitölur; hrávöruverð í heild án eldsneytis og verð matvæla, bæði í Bandaríkjadöllum og evrum.

Mynd III-22. Bensínverð á Íslandi

Heimild: Félag íslenskra bifreiðaeigenda. Útsöluverð í sjálfsafgreiðslu er meðaltal daglegs verðs frá Skeljungi, Olís og N1 í sjálfsafgreiðslu. Innkaupsverð er daglegt 95 oktan Rotterdamverð (fob) skv. Financial Times auk opinberra gjalda á hverjum tíma.

Mynd III-23. Raungengi

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Raungengi miðað við hlutfallslegt neysluverð annars vegar og hlutfallsleg laun hins vegar.

Mynd III-24. Raungengi m.v. verðlag

Heimild: Seðlabanki Íslands. Mánaðarlegar tölur. Raungengi miðað við hlutfallslegt neysluverð.

Mynd IV-1. Atvinnuleysi

Heimildir: Vinnuálastofnun, Seðlabanki Íslands. Mánaðarlegar tölur. Skráð atvinnuleysi sem hlutfall af mannafla, mælt og árstíðarleiðrétt. Skráð atvinnuleysi er meðalfjöldi einstaklinga sem skráðir eru á atvinnumiðlunum á öllu landinu, sem hlutfall af áætluðum mannafla á vinnumarkaði í hverjum mánuði.

Mynd IV-2. Erlendir starfsmenn

Heimild: Vinnuálastofnun. Sýndur er fjöldi nýrra og framlengdra atvinnuleyfa, skráningar starfsmanna hjá Vinnuálastofnun frá E-8 löndunum (E-8 löndin eru Eistland, Lettland, Litháen, Pólland, Slóvakía, Slóvenía, Tékkland og Ungverjaland) og framboð á lausum störfum hjá vinnumiðlunum í lok hvers mánaðar. Þriggja mánaða hreyfanleg meðaltöl.

Mynd IV-3. Atvinnuleysi og atvinnuþáttaka

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Fram til ársins 2003 náði vinnumarkaðsrannsóknin einungis til sitt hvorrar vikunnar í apríl og nóvember en frá og með janúar 2003 er rannsóknin samfelld, hverju ársfjórðungsúrtaki skipt jafnt á 13 vikur og niðurstöður birtar ársfjórðungslega. Niðurstöður frá og með janúar 2003 eru því ekki fyllilega sambærilegar við fyrri niðurstöður.

Mynd IV-4. Starfandi og fjöldi við vinnu

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum ú vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Sýndur er fjöldi starfandi og fjöldi fólks við vinnu í viðmiðunarvikunni og breyting á fjölda þeirra. Starfandi teljast þeir sem unnu a.m.k. eina klst. í viðmiðunarvikunni eða voru fjarverandi frá vinnu sem þeir að öllu jöfnu voru ráðnir til. Við vinnu teljast þeir sem hafa unnið 1 klst. eða fleiri í viðmiðunarvikunni.

Mynd IV-5. Breytingar á vinnuafli

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Fram til ársins 2003 náði vinnumarkaðsrannsóknin einungis til sinnar hvorrar vikunnar í apríl og nóvember en frá og með janúar 2003 er rannsóknin samfelld, hverju ársfjórðungsúrtaki skipt jafnt á 13 vikur og niðurstöður birtar ársfjórðungslega. Niðurstöður frá og með janúar 2003 eru því ekki fyllilega sambærilegar við fyrri niðurstöður. Heildarvinnustundafjöldi er margfeldi fjölda þeirra sem voru við vinnu í viðmiðunarvikunni og meðalvinnutíma þeirra.

Mynd IV-6. Breytingar á vinnuafli

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Fram til ársins 2003 náði vinnumarkaðsrannsóknin einungis til sitt hvorrar vikunnar í apríl og nóvember en frá og með janúar 2003 er rannsóknin samfelld, hverju ársfjórðungsúrtaki skipt jafnt á 13 vikur og niðurstöður birtar ársfjórðungslega. Niðurstöður frá og með janúar 2003 eru því ekki fyllilega sambærilegar við fyrri niðurstöður. Sýnd er breyting á heildarvinnustundafjölda og framlag aldurshópa til hennar.

Mynd IV-7. Laun og kaupmáttur

Heimild: Hagstofa Íslands. 12 mánaða breyting launavísitölunnar, tímabil miðast við útreikningstíma. Kaupmáttur sem launavísitala staðvirt með vísitölu neysluverðs.

Mynd IV-8. Launabreytingar eftir geirum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Fram til ársins 2006 eru annars vegar laun á almennum markaði og hins vegar laun hjá opinberum starfsmönnum og bankamönnum undirliðir launavísitölunnar, en frá og með 2006 eru laun bankamanna reiknuð með launum á almennum markaði.

Mynd IV-9. Launabreytingar eftir atvinnugreinum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Vísitala launa nær til eftirfarandi atvinnugreina á almennum vinnumarkaði: Iðnaðar (D), byggingarstarfsemi og mannvirkjagerðar (F), verslunar og ýmissar viðgerðarþjónustu (G), samgangna og flutninga (I), og fjármálaþjónustu, lífeyrissjóða og váttrygginga (J). Tímabil miðast við útreikningstíma vísitölunnar. Atvinnugreinar eru skilgreindar samkvæmt ÍSAT 95 atvinnugreinaflokkun. ÍSAT 95 er flokkunarstaðall sem byggður er á atvinnugreinaflokkunarkerfi Evrópusambandsins.

Mynd IV-10. Launabreytingar eftir starfsstéttum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Vísitala launa er birt fyrir eftirfarandi starfsstéttir á almennum vinnumarkaði: Stjórnendur, sérfræðinga, tækna og sérmenntað starfsfólk, skrifstofufólk, þjónustu-, sölu- og afgreiðslufólk, iðnaðarmenn og verkafólk. Starfsstéttir eru skilgreindar samkvæmt ÍSTARF 95 flokkunarkerfinu. ÍSTARF 95 er flokkunarstaðall sem byggður er á starfaflokkunarkerfi Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, ISCO-88.

Mynd V-1. Tekjur, gjöld og jöfnuður hins opinbera

Heimildir: Fjárhagur hins opinbera eftir ársfjórðungum, Hagstofa Íslands. 12 mánaða hækkun tekna og gjalda umfram neysluverð. Tekjujöfnuður hins opinbera sem hlutfall (%) af landsframleiðslu sama árfjórðungs.

Mynd V-2. Tekjur, gjöld og jöfnuður ríkissjóðs

Heimildir: Fjárhagur hins opinbera eftir ársfjórðungum, Hagstofa Íslands. 12 mánaða hækkun tekna og gjalda umfram neysluverð. Tekjujöfnuður ríkissjóðs sem hlutfall (%) af landsframleiðslu sama árfjórðungs.

Mynd V-3. Tekjur, gjöld og jöfnuður sveitarfélaga

Heimildir: Fjárhagur hins opinbera eftir ársfjórðungum, Hagstofa Íslands. 12 mánaða hækkun tekna og gjalda umfram neysluverð. Tekjujöfnuður sveitarfélaga sem hlutfall (%) af landsframleiðslu sama árfjórðungs.

Mynd V-4. Tekjur og gjöld sveitarfélaga

Heimild: Tekjur og gjöld hins opinbera eftir ársfjórðungum, Hagstofa Íslands. Sýnd er 12 mánaða raunhækkun útsvars, rekstrargjalda (launa og kaupa á vöru og þjónustu) og fjárfestingar m.v. neysluverð.

Mynd V-5. Skuldir ríkissjóðs og sveitarfélaga við lánakerfið

Heimild: Hagtölur Seðlabanka Íslands, Reikningar lánakerfisins. Sýndar eru skuldir sem hlutfall af landsframleiðslu. Deilt er í skuldir í lok ársfjórðungs með landsframleiðslu þess fjórðungs og fyrri fjórðung auk næstu tveggja fjórðunga. Fylgt er tölum Hagstofunnar þar sem þær eru til (frá 1997 til nýjustu talna), en annars áætlunum og spám Seðlabankans.

Mynd V-6. Tekjuafgangur og hreinn lánsfjárafgangur ríkissjóðs

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Tekjuafgangur síðustu fjögurra mánaða sem hlutfall af tekjum sömu mánaða, hvort tveggja raunvirt. Lánsfjárafgangur síðustu fjögurra mánaða sem hlutfall af tekjum sömu mánaða, hvort tveggja raunvirt. Raunvirðing miðað við vísitölu neysluverðs. Leiðrétt er aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingu í janúar 2004 og aðaluppgjör skatta og bóta í júlí-ágúst er látið falla á ágúst til að komast hjá innihaldslausum sveiflum. Eignasölutekjur meðtaldar.

Mynd V-7. Reglulegar tekjur ríkissjóðs án eignasölu og gjöld án vaxta

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Tekjur ríkissjóðs án eignasölu og gjöld ríkissjóðs án vaxta. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísitölu neysluverðs. Leiðrétt er aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingu í janúar 2004 og aðaluppgjör skatta og bóta í júlí-ágúst er látið falla á ágúst til að komast hjá innihaldslausum sveiflum.

Mynd V-8. Próun skatttekna ríkissjóðs

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Þrjú flokkar skatttekna; tekjuskattur einstaklinga og tryggingagjöld, virðisaukaskattur og gjöld tengd innflutningi og áfengi. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísitölu neysluverðs. Leiðrétt er aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingu í janúar 2004 og aðaluppgjör skatta og bóta í júlí-ágúst er látið falla á ágúst til að komast hjá innihaldslausum sveiflum.

Mynd V-9. Ríkisútgjöld eftir tegundum

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Þrjú tegundaflokkar ríkisútgjalda, stjórnarsýsla, atvinnu- mál og félagsmál. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísitölu neysluverðs. Rekstrargjöld og tilfærslur leiðrétt eftir fönngum fyrir bókhaldsbreytingum og tímasetningu aðalútgreiðslu vaxta og -barnabóta.

Mynd V-10. Próun ríkisútgjalda, helstu málaflokkar

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Þrjú tegundaflokkar útgjalda ríkis (eftir málaflokkum); almenn mál, atvinnu- og félagsmál. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísitölu neysluverðs. Ekki var hægt að leiðrétta aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingum líkt og gert er í öðrum myndum í V kafla. Skilgreiningar breyttust í ársbyrjun 2006 og aftur í ársbyrjun 2007. Í desember 2007 var breytt um aðferð við að tengja saman mismunandi gögn. Við það breytist myndin nokkuð 2005-2007.

Mynd VI-1. Íbúðaverð á höfuðborgarsvæðinu

Heimild: Fasteignamat ríkisins. Staðgreiðsluverð og raunverð íbúðarhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu miðað við vísitölu Fasteignamats ríkisins. Velta er miðuð við kaupdag íbúða. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VI-2. Fasteignaverð: íbúðaverð á höfuðborgarsvæði

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, Hagstofa Íslands. Núvirt fermetraverð (staðgreiðsluverð) íbúðarhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu miðað við vísitölu Fasteignamats ríkisins. Sýnd er vísitala raunverðs og 12 mánaða breyting nafnverðs. Mánaðargildin eru hreyfanleg þriggja mánaða meðaltöl.

Mynd VI-3. Íbúðaverð á höfuðborgarsvæðinu

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, Seðlabanki Íslands. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VI-4. Markaðsverð húsnæðis

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýnd er 12 mánaða breyting markaðsverðs húsnæðis á landinu öllu og á landsbyggðinni. Einnig eru sýndar vísitölur raunverðs.

Mynd VI-5. Auglýstar fasteignir og meðalsölutími birgða

Heimildir: Fasteignavefur Morgunblaðsins, Fasteignamat ríkisins. Byggt á upplýsingum frá fasteignavef Morgunblaðsins þar sem tekið er mið af fastanúmeri eignar og þannig reynt að koma í veg fyrir margtalningu sömu eignar. Tekið er mið af meðaltali eigna til sölu í hverjum mánuði. Notast er við mánaðarlega veltu skv. þinglýsingu á kaupsamningi eignar. Meðalsölutími birgða er sá tími (mánuðir) sem tekur að selja eignir sem auglýstar eru til sölu miðað við veltu viðkomandi mánaðar. Í byrjun febrúar hóf Morgunblaðið gjaldtöku vegna fasteignalauglýsinga á vefnum sem leiddi til fækkunar auglýsinga.

Mynd VI-6. Fjöldi og fjárhæð nýrra íbúðalána

Heimildir: Íbúðarlánasjóður, Seðlabanki Íslands. Fjárhæð nýrra íbúðalána hjá innlánsstofnunum og Íbúðalánasjóði í milljónum króna. Fjöldi nýrra íbúðalána hjá innlánsstofnunum og Íbúðalánasjóði í hverjum mánuði.

Mynd VI-7. Raunverð atvinnuhúsnæðis á höfuðborgarsvæði

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Vegið meðaltal iðnaðar-, verslunar- og skrifstofu- húsnæðis, 1995=100. Sýnt er bæði einfalt meðaltal samninga og vegið eftir stærð húsnæðis. Óvissa er veruleg vegna fárra, ósamleitra mælinga. Gögn geta bæst við í síðustu fjórðungum.

Mynd VI-8. Velta atvinnuhúsnæðis

Heimild: Fasteignamat ríkisins. Ársfjórðungslegar tölur. Sýnt er meðaltalfjölda kaupsamninga fyrir iðnaðar-, verslunar- og skrifstofuhúsnæði. Einnig er sýnt meðaltal fjögurra síðustu ársfjórðunga og meðaltal fjölda kaupsamninga frá 1995.

Mynd VI-9. Hlutafjármarkaður

Heimild: Kauphöll Íslands. Sýnd er mánaðarleg heildarvelta skráðra hlutabréfa og mánaðalegt meðaltal úrvalsvísitölu. Nýjasta tala um veltu er velta yfirstandandi mánaðar til og með föstudegi fyrir útgáfu Hagvísu en nýjasta gildi vísitölu er lokagildi föstudags fyrir útgáfu Hagvísu.

Mynd VII-1. Útlánaaukning lánakerfisins

Heimild: Seðlabanki Íslands. Breyting frá sama ársfjórðungi síðasta árs. Útlán til heimila, fyrirtækja og útlán alls.

Mynd VII-2. Skuldir heimilanna við helstu lánastofnanir

Heimild: Seðlabanki Íslands. Skuldir einstaklinga í lok hvers mánaðar við innlánsstofnanir, við lífeyrissjóði og fjárfestingarlánasjóði samanlagt, og við allar framangreindar stofnanir samanlagt. Einnig er sýnd raunbreyting samanlagðra skuldanna frá sama tíma á fyrra ári, raunvirt er með vísitölu neysluverðs.

Mynd VII-3. M3 og innlend útlán innlánsstofnana

Heimild: Seðlabanki Íslands. 12 mánaða %-breytingar á mánaðarlokatölum. Útlánaþróun er einnig sýnd leiðrétt fyrir áætluðum áhrifum verðlags- og gengisbreytinga á stofn verðtryggðra og gengistryggðra lána. Við útreikning á breytingum milli ára er leiðrétt fyrir innkomu Kaupþings banka og Glitnis í reikninga innlánsstofnana með því að bæta útlánum þeirra við útlán innlánsstofnana á fyrra tímabilinu. Einnig er sýnt raungildi útlána, raunvirt með vísitölu neysluverðs.

Mynd VII-4. Raungildi M3 og innlendra útlána innlánsstofnana

Heimild: Seðlabanki Íslands. Útlán og peningamagn (M3) í lok hvers mánaðar er fært til fasts verðs með vísitölu neysluverðs. Peningamagn er jafnframt árstíðarleiðrétt. Janúar 2001=100.

Mynd VII-5. Útlán innlánsstofnana til fyrirtækja

Heimild: Seðlabanki Íslands. Magnbreyting útlánsvaxtar frá sama mánuði fyrra árs og hlutdeild undirþátta hans. Flokkur sem tilgreindur er sem annað samanstendur af víxlum, innleystum ábyrgðum og eignaleigusamningum.

Mynd VII-6. Útlán innlánsstofnana til heimila

Heimild: Seðlabanki Íslands. Magnbreyting útlánsvaxtar frá sama mánuði fyrra árs og hlutdeild undirþátta hans. Flokkur sem tilgreindur er sem annað samanstendur af víxlum, innleystum ábyrgðum og eignaleigusamningum.

Mynd VII-7. Innlán fyrirtækja

Heimild: Seðlabanki Íslands. Magnbreyting innlánsvaxtar frá sama mánuði fyrra árs og hlutdeild undirþátta hans. Bundið sparifé samanstendur af peningamarkaðsreikningum og öðru bundnu sparifé. Verðtryggt sparifé samanstendur af innlánnum vegna viðbótalífeyrissparnaðar, verðtryggðum orlofsreikningum og verðtryggðum innlánnum.

Mynd VII-8. Innlán heimila

Heimild: Seðlabanki Íslands. Magnbreyting innlánsvaxtar frá sama mánuði fyrra árs og hlutdeild undirþátta hans. Bundið sparifé samanstendur af peningamarkaðsreikningum og öðru bundnu sparifé. Verðtryggt sparifé samanstendur af innlánnum vegna viðbótalífeyrissparnaðar, verðtryggðum orlofsreikningum og verðtryggðum innlánnum.

Mynd VII-9. Grunnfé og lán gegn veði við Seðlabankann

Heimild: Seðlabanki Íslands. Grunnfé Seðlabankans og staða endurhverfra viðskipta lánastofnana við Seðlabankann. Sýnd er 12 mánaða breyting þriggja mánaða meðaltala.

Mynd VII-10. Grunnfé

Heimild: Seðlabanki Íslands. Skipting á grunnfé eftir undirliðum þess samkvæmt reikningum Seðlabankans.

Mynd VII-11. Stýrivextir Seðlabanka Íslands og vextir á peningamarkaði

Heimild: Seðlabanki Íslands. Vikulegar tölur um ávöxtun í endurhverfum verðbréfasamningum Seðlabankans við lánastofnanir og ávöxtun á peningamarkaði á skuldbindingum til eins dags og þriggja mánaða.

Mynd VII-12. Raunstýrivextir

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Raunstýrivextir eru reiknaðir á fimm vegu sem vextir í endurhverfum verðbréfa kaupum Seðlabankans að teknu tilliti til verðbólgu og verðbólguvæntinga. Verðbólguvæntingar er metnar annars vegar út frá verðbólguvæntingum almennings og fyrirtækja og hins vegar verðbólguálagi ríkisskuldabréfa. Væntingar eru skv. könnunum sem Gallup gerir fyrir Seðlabankann. Spurt er hver verðbólgan muni verða næstu tólf mánuði. Verðbólguálag ríkisskuldabréfa til er annars vegar reiknað út frá ávöxtunarkröfu ríkisbréfa (RIKB 13 0517) og spariskírteina (RIKS 15 1001) og hins vegar út frá verðbólguálagi ríkisskuldabréfa út frá ávöxtunarkröfu ríkisbréfa (RIKB 13 0517) og íbúðabréfa í flokki HFF150914. Tölur eru í mánaðarlok. Vikulegar tölur.

VII-13. Skammtímafaxtamunur

Heimild: Reuters EcoWin. Skammtímafaxtamunur við útlönd miðað við millibankavexti er munur þriggja mánaða millibanka-
vaxta á Íslandi og í helstu viðskiptalöndunum. Vikulegar tölur.

VII-14. Langtímafaxtamunur

Heimild: Reuters EcoWin. Langtímafaxtamunur við útlönd miðar við að nota 10 ára ríkisskuldabréf en fyrir Ísland er notast við
RIKB 13 0517 fram til febrúarloka árið 2008 en eftir þann tíma er notast við RIKB 19 0226. Vikulegar tölur.

Mynd VII-15. Ávöxtunarkrafa óverðtryggðra skuldabréfa

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ávöxtun ríkisbréfa miðað við hagstæðasta kaupþilboð í flokkana RIKB 08 0613, RIKB 08 1212,
RIKB 09 0612, RIKB 10 0317, RIKB 10 1210, RIKB 13 0517 og RIKB 19 0226. Daglegar tölur.

Mynd VII-16. Ávöxtunarkrafa verðtryggðra langtímaskuldabréfa

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ávöxtun miðað við hagstæðasta kaupþilboð viðskiptavaka í spariskírteini, húsbréf og íbúðabréf.
Sýndir eru flokkarnir RIKS 15 1001, IBH26 0315, HFF150914 og HFF150434. Daglegar tölur.

Mynd VII-17. Framvirkir vextir á fjármálamarkaði

Heimild: Seðlabanki Íslands. Framvirkir vextir reiknaðir út frá vöxtum á millibankamarkaði, ávöxtunarkröfu ríkisvixla og rík-
isbréfa. Notuð er aðferð Nelson-Sigel.

Mynd VII-18. Verðtryggðir vextir íbúðalána

Heimildir: Glitnir, Kaupþing, Landsbanki Íslands, Íbúðalánasjóður. Lægstu vextir verðtryggðra íbúðalána banka, m.v. upp-
greiðsluþóknunar á lánum. Vextir Íbúðalánasjóðs miðast við verðtryggða vexti íbúðalána með uppgreiðsluþóknun frá og með
nóvember 2005, en án uppgreiðsluþóknunar fyrir þann tíma.

Mynd VII-19. Óverðtryggðir meðalvextir

Heimild: Seðlabanki Íslands. Meðalvextir og meðalkjörvextir á óverðtryggðum skuldabréfalánum banka og sparisjóða, ávöxt-
unarkrafa ríkisbréfa (flokkur RIKB 13 0517) og vextir í endurhverfum verðbréfa kaupum Seðlabankans. Vegna breyttra aðferða
við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með febrúarmánuði 2007 ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-20. Verðtryggðir meðalvextir

Heimild: Seðlabanki Íslands. Meðalvextir og meðalkjörvextir á verðtryggðum skuldabréfalánum banka og sparisjóða og
ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (flokkur HFF150934) (frá 9. júlí 2004, húsbréf þar áður) og spariskírteina (flokkur RIKS 15 1001).
Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með febrúarmánuði 2007 ekki fyllilega sambærilegar við
eldri tölur.

Mynd VII-21. Mismunur meðalkjörvaxta og stýrivaxta, mismunur útlánsvaxta banka og ávöxtunar spariskírteina

Heimild: Seðlabanki Íslands. Mismunur verðtryggðra meðalútlánsvaxta banka og sparisjóða og ávöxtunarkröfu spariskírteina
(flokkur RIKS 05 0410) (þessar raðir eru sýndar í mynd 64). Mismunur óverðtryggðra meðalkjörvaxta banka og sparisjóða og
vaxta í endurhverfum verðbréfa kaupum Seðlabankans. Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með
febrúarmánuði 2007 ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-22. Út- og innlánsvextir banka og sparisjóða (verðtryggð kjör)

Heimild: Seðlabanki Íslands. Vegið meðaltal meðalvaxta verðtryggðra skuldabréfalána og vegið meðaltal innlánsvaxta á verð-
tryggðum reikningum bundnum í 60 mánuði hjá bönkum og sparisjóðum. Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta
eru tölur frá og með febrúarmánuði 2007 ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-23. Gengi krónu gagnvart erlendum gjaldmiðlum

Heimild: Seðlabanki Íslands. Gengi gjaldmiðla gagnvart krónu er miðað við skráð opinbert viðmiðunargengi Seðlabanka
Íslands. Vísitala meðalgengis: sjá skýringu við mynd VII-27. Daglegar tölur.

Mynd VII-24. Gengi hávaxtagjaldmiðla gagnvart evru

Heimild: Bloomberg. Gengi gjaldmiðla gagnvart evru. Daglegar tölur.

Mynd VII-25. Meðalgengi og raungengi krónu

Heimild: Seðlabanki Íslands. Vísitala meðalgengis er hér reiknuð út frá víðri viðskiptavog. Vogin er reiknuð út frá vöruviðskipt-
um við öll lönd sem vega að minnsta kosti 0,5% í vöruviðskiptum Íslands undangengin þrjú ár. Auk þess er tekið tillit til hlutfalls
ferðamennsku í þjónustuviðskiptum. Daglegar tölur. Raungengi miðað við hlutfallslegt neysluverð. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VII-26. Velta á gjaldeyrismarkaði

Heimild: Seðlabanki Íslands. Velta á millibankamarkaði með gjaldeyri. Daglegar tölur.

Mynd VII-27. Velta á millibankamarkaði með krónur

Heimild: Seðlabanki Íslands. Velta á millibankamarkaði með krónur. Daglegar tölur.

Mynd VII-28. Velta á skuldabréfamarkaði

Heimild: Seðlabanki Íslands. Velta með spariskírteini, ríkisbréf, ríkisvixla og íbúðabréf. Daglegar tölur.

Mynd VIII-1. Verðlagsþróun erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar 12 mánaða breytingar neysluverðs í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi og Japan.

Mynd VIII-2. Verðlagsþróun á Norðurlöndunum

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar 12 mánaða breytingar neysluverðs í Noregi, Danmörku og Svíþjóð.

Mynd VIII-3. Verðlagsþróun í nýmarkaðsríkjum

Heimild: Global Insight. Mánaðarlegar 12 mánaða breytingar neysluverðs í nýmarkaðsríkjum og Eystrasaltsríkjum. Notast er við vísitölu neysluverðs nema fyrir Indland er notast við vísitölu heildsöluverðs.

Mynd VIII-4. Atvinnuleysi

Heimild: Reuters EcoWin. Árstíðarleiðrétt atvinnuleysi (fjöldi atvinnulausra sem hlutfall af mannafla) í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi, Japan og viðskiptalöndunum. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VIII-5. Iðnaðarframleiðsla

Heimild: Reuters EcoWin. Árstíðarleiðrétt iðnaðarframleiðsla sem vísitala (2000=100) í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi og Japan. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VIII-6. Hagvöxtur

Heimild: Reuters EcoWin. Magnbreyting vergrar landsframleiðslu frá sama fjórðungi fyrra árs í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi og Japan. Ársfjórðungslegar tölur.

Mynd VIII-7. Hagvöxtur í nýmarkasríkjum

Heimild: Global Insight. Ársfjórðungslegar tölur. Magnbreyting vergrar landsframleiðslu frá sama fjórðungi fyrra árs í nýmarkaðsríkjum. Ársfjórðungslegar tölur.

Mynd VIII-8. Vöxtur breiðs peningamagns

Heimild: Reuters EcoWin. Peningamagn skilgreint sem M3 fyrir Evrusvæðið, Japan og Bretland en sem M2 fyrir Bandaríkin. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VIII-9. Útlánavöxtur innlánsstofnana

Heimild: Reuters EcoWin. Útlán án markaðsverðbréfa. Tölur fyrir Bretland eru aðeins útlán til einkageira. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VIII-10. Hlutabréfaverð

Heimild: Reuters EcoWin. Síndar eru breiðar hlutabréfavísitölur; S&P 500 í Bandaríkjunum, EURO STOXX Index á evrusvæðinu, FTSE 350 í Bretlandi og Nikkei 225 í Japan. Vísitölurnar eru allar settar á 100 í ársbyrjun 2000. Daglegar tölur.

Mynd VIII-11. Hlutabréfaverð á Norðurlöndunum

Heimild: Reuters EcoWin. Síndar eru breiðar hlutabréfavísitölur; OBX í Noregi, OMXS í Svíþjóð, OMXC í Danmörku og OMXI á Íslandi. Vísitölurnar eru allar settar á 100 í ársbyrjun 2000. Daglegar tölur.

Mynd VIII-12. Stýrivextir seðlabanka

Heimild: Reuters EcoWin. Stýrivextir seðlabanka í Bandaríkjunum, Bretlandi, Japan og á evrusvæðinu. Daglegar tölur.

Mynd VIII-13. Raunstýrivextir seðlabanka

Heimild: Global Insight. Raunstýrivextir seðlabanka í Bandaríkjunum, Bretlandi, Japan og á evrusvæðinu. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VIII-14. Raunstýrivextir í hávaxtalöndum

Heimild: Global Insight. Raunstýrivextir í hávaxtalöndum; Brasilíu, Íslandi, Suður-Afríku og Tyrklandi. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VIII-15. Vextir á peningamarkaði

Heimild: Reuters EcoWin. Vextir á peningamarkaði til þriggja mánaða í Bandaríkjunum, Bretlandi, Japan og á evrusvæðinu. Daglegar tölur.

Mynd VIII-16. Skammtíma vextir hávaxtagjaldmiðla

Heimild: Reuters EcoWin. Vextir á peningamarkaði til þriggja mánaða í Brasilíu, Suður-Afríku, Tyrklandi, Nýja-Sjálandi og á Íslandi. Daglegar tölur.

Mynd VIII-17. Vextir 10 ára ríkisskuldabréfa

Heimild: Reuters EcoWin. Vextir 10 ára ríkisskuldabréfa í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Japan og Bretlandi. Daglegar tölur.

Mynd VIII-18. Gengi evru gagnvart jeni, Bandaríkjadal og sterlings pundi

Heimild: Seðlabanki Íslands. Krossgengi miðað við íslenska krónu. Vísitölurnar eru settar á 100 þann 31. desember 2001. Daglegar tölur.

Mynd VIII-19. Hagvaxtarspár fyrir evrusvæðið, Bretland og Þýskaland

Heimild: Concensus Forecasts. Spá um árlegan raunvöxt vergrar landsframleiðslu á evrusvæði, í Bretlandi og Þýskalandi. Byggt á mánaðarlegum spám 240 stofnana víðsvegar um heim sem vegnar eru saman. Sýndar eru spár fyrir síðastliðið ár, yfirstandandi ár og næsta ár, og er einn ferill fyrir hvert ár. Hver ferill sýnir því þróun spár um hagvöxt viðkomandi ríkis á viðkomandi ári.

Mynd VIII-20. Hagvaxtarspár fyrir Bandaríkin og Japan

Heimild: Concensus Forecasts. Spá um árlegan raunvöxt vergrar landsframleiðslu í Bandaríkjunum og Japan. Byggt á mánaðarlegum spám 240 stofnana víðsvegar um heim sem vegnar eru saman. Sýndar eru spár fyrir síðastliðið ár, yfirstandandi ár og næsta ár, og er einn ferill fyrir hvert ár. Hver ferill sýnir því þróun spár um hagvöxt viðkomandi ríkis á viðkomandi ári.

Mynd VIII-21. Leiðandi hagvísar (Leading Indicators) OECD

Heimildir: OECD, Reuters EcoWin. 6 mánaða breyting á ársvarða. OECD, Bandaríkin, evrusvæðið, Bretland og Japan. Leiðandi hagvísar OECD eru samsettir og byggjast á breiðu safni annarra hagvísar.

Mynd VIII-22. Væntingavísitölur á evrusvæðinu og í Bandaríkjunum

Heimildir: European Commission, Reuters EcoWin The Conference Board í Bandaríkjunum og Institute for Supply Management (ISM Report on Business) í Bandaríkjunum. Sýndar eru væntingavísitölur fyrir neytendur og fyrirtæki.